

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: CentrumDemokraterne : 25 år med hjertet i midten

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1998

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

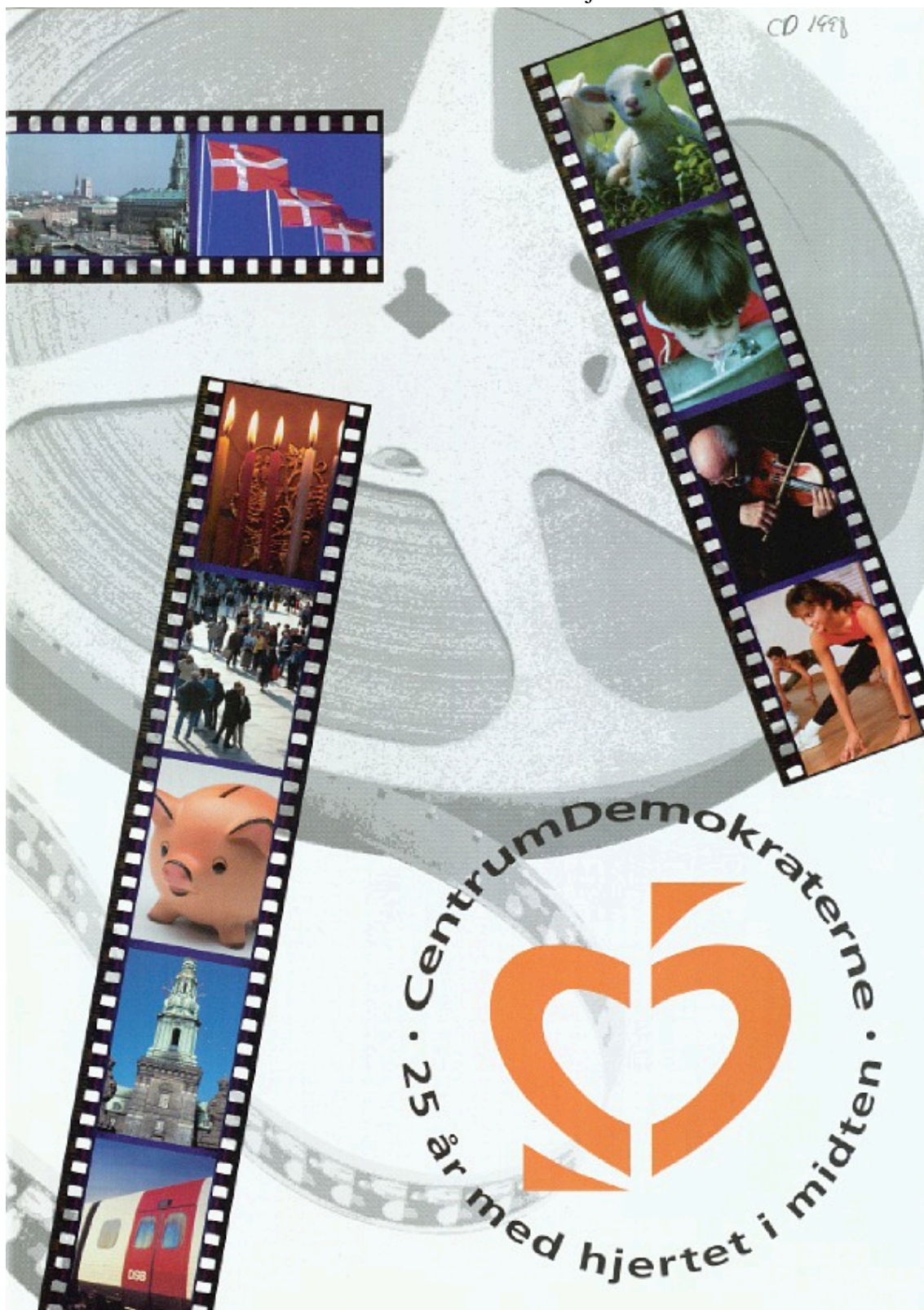
Kommentar: CD's 25. års jubilæumsskrift består hovedsaglig af et bud på CD's aktuelle politik på en lang række områder

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

CentrumDemokraterne : 25 år med hjertet i midten

Tillykke

Kære CD!

Du er hovedperson i dag og fylder 25 år. Det betyder, at alle engagerede CD'ere, der var med fra starten i 1973 og frem til i dag, nu har levet 9.131 dage med Dig som rejsekammerat. Meget kan man sige - og meget vil blive sagt - om Dig ved denne lejlighed, men kedelig har Du aldrig været. Nok har Du irriteret mange, og gang på gang har Du sagt ting på de absolut forkerte tidspunkter. Men det var de rigtige ting, Du sagde. Og tusind tak for det. Det er måske i virkeligheden lige netop det punkt, Du allermest fortjener at blive fremhævet for. Frygtløs har Du været og taget øretæver, når Du gjorde det nødvendige og sagde sandheden uden at skele til, om det nu kunne betale sig. Det gustne overlæg har aldrig ligget til Dig - og det klæder Dig for resten stadigvæk dårligt.

"Hold hovedet koldt, men hjertet varmt". Det er et godt gammelt råd. Hvis Du følger det, kan det aldrig gå helt galt. Men vi ved godt, alle vi gamle CD'ere, at hvis Du for alvor føler Dig gået for nær, fordi ret og rimelighed og al borgerlig anstændighed trædes under føde, ja, så er det ikke Dig, man skal bede om at holde hovedet koldt. Det hører med til Din karakter og den arv, Du fører med Dig fra Din partistifter. Det skal han - Erhard Jacobsen - have den allerstørste tak for.

Vær trofast mod Dine idealer, kære CD, til lykke og alt godt fremover.

Kærlig hilsen
Din hengivne

Mimi Jakobsen
Mimi Jakobsen
partiformand

DET KGL. BILDGÆLDER
10. NOV 1999
SMÅTAVNINGSM

Foto: Kasper Bak Lindhardt

Indholdsförteq

Indhold

25 år med hjertet i midten **7**

Mindre bøvl og emsighed **13**

Skat og velfærd **15**

Rimelig retspolitik **17**

Fremkommelig trafik **19**

Moderne landbrug **21**

Rent miljø som hverdagskost **23**

Aktiv kulturpolitik

25

inelse

Sundhed og sygdom

27

Familie, børn og arbejde

29

En helt ny folkeskole

31

Fleksibelt arbejdsmarked

33

Ældrepolitik i tide

35

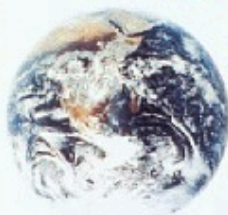
Human udlændingepolitik

37

Et forsvarligt forsvar

39

Værn om hjemmeværnet

41

Den europæiske union

43

CentrumDemokrat

25 år med hjertet

CD - et midterparti fødes

Kærligheden til det danske samfund. Respekt for det, generationer har bygget op. Ansvar over for dem, der har stræbt og nået et mål. Loyalitet over for vore internationale forpligtelser. Det var nogle af grundholdningerne bag CentrumDemokraternes stiftelse i 1973. Et parti, der turde stå på det bestående samfunds side. "Danmark er et godt land at leve i", hed en af de bærende sætninger i pjecerne, der fortalte om det nye parti.

Det skete samtidig med, at kræfter på begge yderfløje bekæmpede det bestående samfund. Venstre-fløjen, der på 68-oprørets bølge ville nedbryde alle autoriteter og fjerne alle normer. Glistrup, der med sin ekstreme liberalisme og antiskattepolitik ville omdanne Danmark til samfundet, der styres af jungleloven. Mens disse fløjkampe rullede over Danmark, blev CentrumDemokraterne skabt.

Midterpartiet, der turde tage opgøret med yderfløjene på begge sider. Det borgerlige midterparti, der samlede højrefløjens socialdemokrater og venstre-fløjens konservative. Partiet, der vendte sig mod blokpolitikken, hvor en enkelt stemme skulle afgøre lovforslagenes skæbne. En blokpolitik, der i årtier havde gjort det til en farefuld affære at investere, planlægge, løbe en risiko.

Midterpolitik giver stabilitet - lød tankegangen. Selv om CentrumDemokraterne stod på det bestående samfunds grund, afviste man naturligvis ikke ændringer. Men de grundlæggende strukturer var

gode nok. Det betød dog ikke, at alle havde det godt nok. Derfor har CD gennem sin historie aldrig afholdt sig fra at forsvare udsatte og angrebne grupper, hvad enten det drejede sig om sindslidende, ældre eller fremmede. Ofte har ingen andre skænket disse grupper en tanke, man har spist dem af med tomme løfter - eller man har været bange for at forsvare dem, fordi man mente, det var for upopulært. Men CD har vovet. For et demokrati og et velfærdssamfund skal nu engang vurderes på den måde, man behandler de udsatte grupper på.

Borgerlighed - fundamentet for demokrati

Et demokrati bliver stærkest, når befolkningen økonomisk, socialt og erhvervs-mæssigt har det godt. Derfor er kampen for ret og rimelighed også kampen for demokratiet. CD fastslog, at de "borgerlige dyder" er fundamentet for demokratiet. Ikke borgerlighed i partipolitisk betydning. CD's form for borgerlighed deles af mennesker langt ind i Socialdemokratiets rækker. Men de borgerlige dyder, der består i at have respekt for andre mennesker. Deres meninger, deres ejendom, deres liv. Respekten for at gøre sin pligt, det vil sige gøre det, man påtager sig, så godt som muligt. At blive bedre dag for dag - ikke nødvendigvis bedre end andre - men bedre, end man selv var dagen før.

I borgerligheden ligger en stor del af de vestlige demokratiers grundlæggende holdninger og idealer gemt. En borger er myndig, har selvstændigt ansvar for eget liv,

har pligt til at tage vare på sig selv og sine nærmeste. Borgeren har krav på retssikkerhed. Det vil sige sikring mod vilkårlige overgreb fra samfundet eller andre magthaveres side. Men borgeren har også en forpligtelse og et medansvar over for samfundet og det enkelte medmenneske. At være borgerlig i CD's betydning, kan aldrig være at lukke sig inde, afvise respekten og ansvaret for sine medmennesker eller at dyrke egoisme.

Borgerlighed - ikke skattefrihed

Det er legitimt at tjene penge, at eje og at stræbe, så længe det sker med lovlige midler. Der er ikke noget galt i at tjene mange penge og betale sin skat. Det er ikke et problem, at vi har rige borgere i Danmark - men det er et problem, hvis vi har for få. Og det er et problem, hvis de, der tjener penge, forsøger at snyde i skat. For også økonomisk har vi et fælles ansvar for samfundet.

Vi betaler en høj skat i Danmark. Men vi får også noget for pengene. Heldigvis viser undersøgelser, at de fleste danskere betaler skat med glæde. For de føler, de får noget for pengene. CD har aldrig lovet store generelle skattelettelser. For alle "spareheltene" glemmer, at det koster noget at spare i det offentlige. Den høje skat er ikke resultat af slemme politikere, der ønsker at plage befolkningen så meget som muligt. Nej, både velfærdssamfundet og skatten er resultatet af de ønsker og forventninger, befolkningen kommer med.

Heri lå måske den største forskel mellem Glistrups Fremskridtsparti og Erhards CentrumDemokrater. De opstod næsten samtidig og fik deres debut i Folketinget ved samme valg. Men hvor Glistrup hævdede, at nulskat var et ideal og mente at kunne spare milliarder af kroner på statens udgifter - tænk bare på nedlæggelsen af forsvaret og erstatning med en telefonsvarer - fastslog CD, at kvalitet koster penge, og at de forventninger, befolkningen har til samfundet, kræver, at man betaler skat.

Dette var et udtryk for CD's borgerlighed, man understregede respekten

for det enkelte menneske samtidig med, at man understregede det enkelte menneskes ansvar over for helheden.

Ret og rimelighed i skattebetalingen

Naturligvis kunne borgerne kræve noget for at betale den høje skat. For det første, at borgernes penge blev brugt effektivt. For det andet, at skatterne blev fordelt efter evnen til at betale. Det første synspunkt gav sig udtryk i, at CD gennem årene har været med til at stramme en mængde regler, så misbrug af offentlige midler blev så lille som muligt. Det andet synspunkt viste sig blandt andet i CD's forhold til grundskatter og lejeværdi. Partiet ønskede folks boligforhold helt væk fra skatteblanketten. Det var ikke det offentlige, der skulle presse mennesker til at bo på en speciel måde.

Men i det synspunkt ligger også det urimelige i ejendomsskatter. De bygger på vurderinger af ejendommens værdi - ikke af beboerens mulighed for at betale skat. Og partiet har gennem årene fremlagt eksempel efter eksempel på, at mennesker med lavere indkomst betaler væsentlig mere i skat end mennesker med højere, blot fordi de bor "det forkerte sted". Det er denne åbenlyse urimelighed, der har været CD's hovedtanke i mod grundskyldsideologerne.

På samme måde med bilen. Vi tager udgangspunkt i, at menneskers hverdag bliver lettere, når man har en bil. Ikke mindst for den fortravlede børnefamilie, der skal nå det hele inden lukketid. Bilen er for en CD'er et arbejdsredskab, ikke en luksus. Og bilen er kommet for at blive - den slipper man ikke af med. Ud fra den antagelse, er det da tåbeligt at skabe en bilpark, der består af gamle og forurenende

biler på grund af de høje afgifter. I stedet bør man støtte mennesker i at få de nyeste og mest miljørigtige biler. Ligeledes må man slå fast, at man måske godt kan være "bilhader", hvis man bor i HT-området. Men kommer man blot lidt væk fra de store byer, vil kollektiv transport ikke kunne erstatte bilen. Ønsker man et fleksibelt arbejdsmarked, må man også acceptere den individuelle transport.

Både huset og bilen blev i mange år symbol på CD. Af kritikere blev det udlagt som om, CD kun havde synspunkter på disse to områder. Og samtidig påstod man, at støtten til huse og biler skyldtes deres prestigemæssige værdi. At de var blevet symbolet på velfærden. Intet er mere forkert. CD's syn byggede på ønsket om at give valgfrihed. At mennesker skulle kunne vælge det, de fandt bedst. Ville man bo i en lejlighed, fordi man fandt det praktisk, skulle det offentlige ikke blande sig i det. Men valgte man huset, fordi man eksempelvis mente, ens børn voksede bedst op her, skulle det offentlige gennem skatter ikke gøre det umuligt.

I stedet for statussymboler blev huset og bilen valgfrihedssymboler for CD. I et demokrati er borgernes valgfrihed under ansvar over for andre mennesker det centrale.

Borgerlig anstændighed

Et demokrati trives ikke i et lukket samfund eller med lukkede mennesker. Demokrati kræver luft. Et demokrati har brug for frie, ansvarlige borgere, der kan støtte og bære de udsatte. Det er et krav til borgeren, at der skal vises almindelig anstændighed. Et krav om at vise anstændighed over for medborgere i almindelighed, men i særdeleshed et krav over for medmennesker i nød.

Man giver dem en hjælpende hånd, for at de kan rejse sig igen. Barmhjertighed, omsorg og hjælpsomhed over for ringere stillede er en del af et borgerligt anstændighedsbegreb.

Grundloven sikrer dialog og debat

"Folketingsmedlemmerne er alene bundet af deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere". Således står der i grundlovens § 56. CD tager denne sætning alvorligt. Derfor kan ingen kompetent forsamling i CD stemme om, hvad folketingsmedlemmerne skal mene. Men det betyder ikke, at partiets medlemmer er sat uden for indflydelse. Snarere tværtimod.

I CD har vi valgt dialogen og debatten som middel. Ingen kan "vinde" diskussionen ved at true med en afstemning. Derfor har CD i alle årene dyrket det, som Erhard Jacobsen gjorde til noget centralt ved stiftelsen - vi har diskuteret politik med medlemmer og andre i små debatkredse, ved offentlige møder i forsamlingshuse landet over, i hovedbestyrelse og ved landsmøde.

Lad os genvinde lysten til at sprede demokratiet ud. I disse massemedietider er en direkte dialog det vigtigste. Vi skal genoplive den traditionelle folkelige politiske kultur.

En følge af synet på grundlovens § 56 er naturligvis, at CD ikke har et egentligt partiprogram, der i detaljer fortæller, hvad CD skal mene, og som skal vedtages af et landsmøde. CD har en række generelle holdninger ud fra hvilke, politikere i kommuner, amter eller Folketinget agerer.

CD-medlemmernes indflydelse

Ingen kan efter CD's 25 års politiske virke være i tvivl om, hvad CD står for. Og hovedlinierne kommer til debat på det årlige landsmøde. I følge partiets love skal folketingsgruppen hvert år på landsmødet fremlægge partiets politiske program for det efterfølgende år. Det vil sige, hvad gruppen vil prioritere, hvilke emner man vil tage op.

Der er næppe noget parti, hvor de enkelte medlemmer har så let ved at komme i kontakt med deres folkevalgte politikere og gennem argumenter påvirke deres stillingtagen i konkrete spørgsmål som i CD.

Desuden er medlemmerne sikret indflydelse ved, at det alene er dem, der afgør, hvem der skal opstilles som folketingskandidater. Men også her har CD som det eneste parti fra fødslen levet op til grundlovens tanker. Skulle medlemmerne i partiet nægte at genopstille en allerede valgt politiker, har vedkommende

alligevel ret til at stille op ved det efterfølgende valg. Så må de vælgere, der sidste gang indvalgte vedkommende, tage stilling til, om de deler CD-medlemmernes utilfredshed, eller om de faktisk mener, den valgte har gjort det godt. Derved hindrer CD de episoder, man har set i mange andre partier, hvor en lille lukket gruppe partimedlemmer går imod en folkevalgt, mens vælgerne mener, den pågældende fører den rigtige politik.

Selv om denne regel har eksisteret i CD i 25 år, har den aldrig været i anvendelse. Det viser heldigvis, at de folkevalgte i CD har været i overensstemmelse med partiets medlemmer, og at dialogen har virket.

Samarbejde sikrer stabilitet og dynamik

Et demokrati og et velfærdssamfund virker bedst, når der er stabilitet. Det gælder naturligvis økonomisk og socialt. Men det gælder også politisk. Danmark er et samarbejdssamfund, ikke et modsætningssamfund. Det kan vi se overalt på arbejdspladser, i familier og i foreninger. Sådan bør det også være i Folketinget.

CD har i alle 25 år søgt at bygge bro mellem socialdemokrater og borgerlige. Partiet har brugt forskellige arbejdsmetoder. I perioder var vi en del af en borgerlig regering og forsøgte at trække den til et samarbejde med socialdemokraterne. I perioder var det modsat. CD var medlem af en socialdemokratisk ledet regering, der skulle samarbejde med de borgerlige. Og endelig har vi i perioder været den "fredsbevarende styrke" i midten, der forsøgte at bygge bro.

Det er lykkedes. 80 procent af al lovgivning gennemføres med 6-8 partiers støtte. De store langtrækkende reformer gennemføres som oftest med støtte fra både socialdemokrater og borgerlige - pinsepakken og den gennemførte skattereform i 1998 var en ubehagelig undtagelse. Netop denne stabilitet giver dynamik i samfundet. Mennesker tør planlægge og

investere, for der kommer ikke "revolution i morgen".

Ideologier - ubrugelige i praktisk politik

Det er også begrundelsen for, at CD vender sig imod de gammeldags ideologier. Et moderne samfund kan ikke bruge marxismen, liberalismen eller konservatismen til noget. De var måske nyttige, da de blev udtænkt. Men i dag er de forældede. Sandheden er, at vi alle er en blanding af de store ideologier. Derfor ser vi da også kun den "ægte vare" på partiers årsmøder eller i deres principprogrammer, som jo så i øvrigt gemmes bort ganske hurtigt, når kongressens festligheder er overstået. For praktisk politik kan ikke passes ind i ideologiske kasser.

Der kan jo nævnes mængdevis af eksempler på, at partiers handlinger ikke passer til deres

teoretiske ideologi. Tænk blot på Venstres lyst til at gribe ind i arbejdskonflikter og socialdemokraternes tale om kræfternes frie spil på arbejdsmarkedet. Hvem sagde liberalisme og statsstyring? Men man er ikke holdningsløs, blot fordi man forkaster de gammeldags ideologier. Det burde dette skrift og CD's generelle politiske arbejde være beviset for.

Offentligt - privat

Men naturligvis træder ideologierne af og til frem. Og oftest med et slet resultat. Tænk blot på den løbende debat om privat kontra offentlig styring. Det er kommet på mode at tro, at blot alt bliver privat eller udlitciteret, så er alle problemer løst. Men at tro, at en privatisering af alt løser alle problemer, er lige så forkert, som da man for år siden troede, at en offentlig styring af alt var løsningen.

CD er for den blandingsøkonomi, vi kender i Danmark. Om opgaver skal udføres privat eller offentligt må afgøres af, hvor tingene udføres bedst. Eksempelvis har CD ingen problemer med, at private kan deltage i pleje- og omsorgsområdet - men under den forudsætning, at det offentlige bestemmer, hvilke opgaver, der skal udføres, og hvilke kvalitetskrav, der skal opfyldes.

Til gengæld adværer CD mod, at egentlig infrastruktur i Danmark gøres privat. For at forklare det firkantet: Det offentlige skal bestemme hvilket skinnenet, der skal være, og hvor der skal køre tog i Danmark. Men HVEM, der kører på skinnenettet, må konkurrencen gerne afgøre. Det betyder altså i praksis, at CD adværer mod privatisering af trafiknet, gas- og elnet - mens konkurrencen gerne må afgøre, hvem der er leverandører.

CD er tilhænger af private skoler. Men samtidig kæmper vi for den bedst mulige kvalitet i folkeskolen. For det er samfundets undervisningstilbud. Og mennesker, der vælger at sende deres børn i "samfundets tilbud" må vide, dels hvad de får, og dels at det, de får, har kvalitet.

At være tilhænger af mangfoldighed i samfundet betyder ikke, at det offentlige rolle er udspillet. Tværtimod. Det offentlige skal sikre, at man midt i al mangfoldigheden har ét tilbud, som det offentlige selv har blæstempleet.

CD - et internationalt orienteret parti

CD's borgerlighed omfatter også et internationalt ansvar. Danmark og danskerne kan ikke hygge sig i smug. Brænder verden, rammer det også os. Det kan ingen grænse eller lukke-sig-inde holdning ændre ved. CD har derfor fra sin start støttet NATO og EU. Førstnævnte har sikret vor frihed under den kolde krig og har nu overtaget en rolle som medspiller i forsøget på at skabe en ny retsorden i verden efter Berlins fald. Og EU er forsøget på at skabe et nyt Europa, hvor fortidens fejltagelser bliver undgået.

Negativ nationalisme i Europa har to gange i dette århundrede ført til verdenskrige. EU er forsøget på at skabe spilleregler, så de store nationer ikke spiller bold med de små. Samtidig forsøger man at binde Europas nationer så tæt til hinanden, at man er tvunget til at tale sammen og ikke til at slå.

Danmark skal være med. Vi har et medansvar over for det kontinent, vi bor på. Og samtidig kræver vort menneskesyn, nemlig respekten for andre mennesker, at vi er med til at skabe rimelige levevilkår for mennesker i andre lande. Det betyder, at CD er tilhænger af den bistandspolitik, Danmark for tiden fører. Vi ønsker ikke besparelser. Det signal kan vi ikke være bekendt. Ifald Danmark, hvis indsats er kendt over det meste af verden, bremser op, giver det et signal til andre lande om, at de også kan holde igen.

Bistandspolitikken er tæt forbundet med dansk sikkerhed. Et samfund i social ubalance er ustabil og farligt. Det samme gælder verdenssamfundet. Kun hvis man får skabt bedre forhold for mennesker i fattigere dele af verden, kan man hindre konflikter, flygtningestrømme og folkevandringer.

Vi kan ikke holde os udenfor. Problemerne vil også ramme os - enten i form af international kriminalitet eller i de folkevandringer, som Europa naturligvis ikke kan klare alene. Derfor må vi påtage os det internationale ansvar - gerne gennem FN, som CD glæder sig over fungerer mere effektivt efter den kolde krigs afslutning. Men CD har aldrig lagt skjul på, at vi føler en stærk forankring i den vestlige verdens menneskesyn. I den respekt for det enkelte menneske, der for eksempel kommer til udtryk i den amerikanske uafhængighedserklæring.

CD har derfor altid understreget sammenholdet mellem Europa og USA som et vigtigt fundament for

samarbejdet. Et samarbejde, som alle lande, der priser de samme grundlæggende menneskerettigheder, kan tilslutte sig.

Men dette samarbejde har kun mening, hvis man samtidig forsøger at påvirke og presse lande, der knægtter disse fundamentale rettigheder. CD har derfor altid støttet en aktiv dansk linie på det udenrigspolitiske område. Endelig er det naturligvis et led i

Danmarks internationale holdning, at man ikke skal lukke sine grænser og holde sig for sig selv. Vi skal kunne handle og rejse. Vi skal kunne hjælpe mennesker i nød. Vi skal behandle mennesker fra andre lande og kulturer ordentligt og med respekt for deres historie og liv - ligesom vi naturligvis må kunne forlange respekt for det, vi har skabt.

Vi skal huske vor fortid og vore rødder

CD har altid understreget kulturens og historiens vigtighed. Vi protesterede voldsomt, da man ville nedtone historieundervisningen i folkeskolen. Vi vender os kraftigt imod dem, der tror, man kan stoppe kulturpolitikken eller privatisere alting. Det er en forudsætning, at vi husker vor kultur og vore rødder, hvis Danmark skal kunne spille sin rolle i verden, hvis det danske samfund skal klare de udfordringer, der står foran os, eller hvis vi skal kunne bygge videre på det danske velfærdssamfund.

Enhver, der lærer dansk historie, vil opleve, at det oplyste velfærdssamfund, Danmark er i dag, er resultatet af en lang udvikling, der dels handlede om uddannelse og oplysning, dels handlede om, at kræfter fandt sammen i stedet for at modarbejde hinanden. Det danske samfund i dag er resultatet af flere generationers historie og tænkemåde. Og det skal vi lære af.

Skal vi undgå, at Danmark udvikler sig til et teknokratisk historieløst samfund, skal vi huske på vore rødder og vor fortid. Skal vi hindre, at Danmark bliver et koldt ensrettet samfund, skal vi huske på, at danskheden er varm og venlig. At vi altid har givet plads til det, der er anderledes. Danmark skal ikke i årene fremover druknes i krav om ensartethed, effektivitet og kan-det-betalesig holdninger. Danmark skal stadig have plads for dem, der kan noget andet, kan noget mindre eller blot tænker på en anden måde.

Det handler om kultur. Det handler om sociale og økonomiske systemer. Men det handler mest af alt om at bygge videre på et samfund, der er præget af retten til at være sig selv, men under ansvar over for andre. Det er dette balancesamfund, CD er med til at skabe.

Jubilæumsgaven

CD's holdninger - generelt og på enkeltområder - er i årenes løb beskrevet og udmøntet i mange skrifter og forslag. Det eksisterer altsammen. CD har her til fødselsdagen været på jagt i gemmerne og har gransket i materialet.

Hensigten var at få svar på spørgsmålene: "Hvordan gik det så? Har det pragmatiske midterparti været i stand til at lægge en linie og følge den? Kunne grundholdningerne holde? Kunne det lade sig gøre at være et parti og have en politik og samtidig afvise ideologisk forankring?" Svaret er der ingen tvivl om. Ja, det kunne lade sig gøre.

På de følgende sider finder man, hvad der er ment som en "jubilæumsgave". Det er en dugfrisk samlet udgave af CD's aktuelle politik på en lang række områder - og det er et ønske fra mange af CD's medlemmer, der hermed bliver opfyldt. Vi håber, gaven kan være til nytte i det daglige arbejde for at fremme de holdninger, som CD nu har kæmpet for i 25 år.

Peter Duetoft
grupeformand

Velfærdssamfund

Mindre bøvl og

Mere fællesskab - mindre formynderi

CD er tilhænger af det danske velfærdssamfund og de grundlæggende tanker, der ligger bag. Derfor ønsker vi det videreført, men også videreudviklet. Velfærdstanken har bidraget til, at Danmark i dag er et stabilt samarbejdsamfund og ikke et modsætningsamfund.

Oftentimes bruges ordet "velfærdsstat", fordi staten regulerer så mange forhold i lovgivningen. Offentlig regulering er nødvendig. Når man taler om "lovens åg", må man ikke glemme, at et åg faktisk er et hjælperedskab til at fordele byrder og gøre dem nemmere at bære. Det er der brug for, når man skal sikre en rimelig fordeling af samfundets goder og løse de opgaver, det er nødvendigt at løse i fællesskab.

Problemerne for velfærdssamfundet opstår, når borgerne føler, at reguleringen overtager ansvaret for deres liv og handlinger i en sådan grad, at man føler sig umyndiggjort. På den måde bliver velfærdssamfundet, hvor man indgår i et fællesskab, gradvist forvandlet til et formyndersamfund, hvor mange føler sig gået for nær og omklamret af overregulering.

Kampen mod "bøvlet" har længe ligget CD på sinde. Mange erhvervsdrivende oplever i dagligdagen et væld af blanketter og skemaer, der skal indsendes med oplysninger til det offentlige. Kommuner, amter og statslige myndigheder stiller en mængde krav, som ikke tjener et rimeligt formål. CD vil bekæmpe "det administrative bøvl", så det bliver lettere at være virksomhed. Erhvervslivet skal tjene pengene hjem til at finansiere velfærdssamfundet. Det kan kun lade sig gøre, hvis vi giver virksomhederne de bedst tænkelige muligheder for at arbejde, producere og eksportere.

Samtidig skal vi indrette servicen til borgerne bedre. Der bruges i dag alt for mange kræfter på emsighed og indblanding samtidig med, at påtrængende opgaver ikke bliver løst eller løses for dårligt. Det vil CD ændre. Det er en betingelse for at bevare den folkelige opbakning til vort velfærdssamfund, hvor den enkelte også interesserer sig for, at naboen har det godt.

Det offentlige og borgerne

Den enkelte skal så vidt muligt møde lovgivningen og det offentlige som medspillere. Men vi har gjort reglerne og kontrollen så detaljeret og indviklet, at vi er ved at nå dertil, at kun den stærke og veltalende kan komme til orde og gøre sine behov gældende.

På masser af områder oplever man, der mangler service: Når de ældre ikke kan få en plejehjemsplads eller en ældrebolig, når vi ikke kan løse de ældres problemer med ensomhed, når sygehusene har lange ventelister på nødvendig behandling, når handicappede kun med stort besvær efter utallige ansøgninger og samtaler kan få de hjælpemidler, de har hårdt brug for, når børn ikke kan få en plads på en daginstitution, når de offentlige transportmidler ikke fungerer godt nok.

Alle disse ting er ikke kun et spørgsmål om manglende penge i systemet, det er i høj grad et spørgsmål om, hvordan pengene bliver brugt. Mangler velfærd, når der er allermost brug for den, kvæles det frie initiativ og lysten til at gøre en ekstra indsats.

Det offentlige og virksomhederne

I forhold til virksomhederne ved vi, hvad de "bøvler" med. Virksomhederne klager over de mange love og regler, som de ikke når at sætte sig ind i. Det er indberetningerne, som mange gange er så komplicerede, at man er nødt til at have en revisor til hjælp, og det mener CD ikke kan være rigtigt. Mange smågebyrer har ligeledes "forsuret" livet for især de mindre virksomheder.

På CD's foranledning var der i foråret 1997 en debat i Folketinget om det administrative bøvl. Der var bred opbakning til at pålægge regeringen at komme med konkrete forslag til at nedbringe bøvlet. Forespørgslen medførte også, at alle nye relevante lovforslag nu skal indeholde en opgørelse over hvor meget/hvor lidt bøvl, de giver virksomhederne.

Der er derved skabt en forudsætning for at komme videre i det vigtige arbejde med at skabe et bedre velfærdssamfund og få ryddet op i de mange regler og forordninger. Men der er desværre slet ikke sket nok.

Bedre kontrol

Den offentlige kontrol skal differentieres og gå efter dem, der forsynder sig alvorligt mod reglerne. Kræfterne skal ikke bruges på at kontrollere de mange, der altid har tingene i orden, hvis det betyder, at man ikke har overskud til at tage sig af de virkelige syndere. CD foreslår en "elite-bilist-model", hvor man koncentrerer sig om de virksomheder, hvor der erfaringsmæssigt er problemer, det være sig på miljø- eller arbejdsmiljøområdet, i regnskabet eller i skattebetalingerne. Til gengæld skal man ikke igen og igen hjemsege de virksomheder, der normalt har tingene i orden.

Man skal opdele virksomhederne i tre kategorier: For det første er der de virksomheder, der "kan og vil" overholde reglerne, og dem skal man ikke kontrollere hele tiden. For det andet er der virksomhederne, der "vil, men ikke kan" have orden i sagerne, og dem skal man give en hjælpende hånd. Og endelig for det tredje er der de virksomheder, som "hverken vil eller kan", og dem skal man være mere efter.

Bedre lovgivning

Der skal være en større bevidsthed om, hvad der skal til, for at en lov eller regel bliver forståelig for både borgere og erhvervsfolk. Man skal gøre sig klart, om en lov eller regel er omkostningerne "værd", og der

skal være politisk samordning. Der opstår lettere fejl, og lovgivningen bliver uigennemskuelig og usammenhængende, hvis den ene minister forenkler regler, mens den anden indfører nye, uden at der har været koordineret på forhånd.

CD har et forslag til "ti bud om regulering"

- Reguler kun det væsentlige
- Undgå formynderi, giv ansvaret tilbage til borgeren
- Fokuser på det overordnede formål
- Kontroller effektivt og differentieret
- Læg mere vægt på forebyggelse og bedre offentlig service
- Sørg for koordinering mellem myndigheder
- Skab et rimeligt forhold mellem regulering og belastning
- Gør lovgivningen robust og langtidsholdbar
- Begræns antallet af love og regler
- Vær fair

Skat og velfærd

Skat og velfærdssamfundet

Skatteindtægter er en forudsætning for velfærdssamfundet. Ingen har naturligvis noget imod skattelettelser, men CD er først og fremmest optaget af at videreudvikle og sikre det danske velfærdssamfund. Derfor lover CD ikke lavere indkomstskatter. Indtil nu har danskerne heller ikke vist vilje til at afskaffe velfærdsydelser for at få markant lavere skat. Men det kræver et skatte- og velfærdssystem, der opfattes som fornuftigt og er bredt accepteret, hvis den holdning skal bevares.

For at fastholde befolkningens accept af et skattebetalt velfærdssamfund mener CD, at man skal se nærmere på, hvordan den offentlige sektor bruger skatteindtægterne. Det kræver en strukturdebat om, til hvem, til hvad og af hvem pengene bruges. CD ønsker en debat om amternes eksistensberettigelse, om kommunerne har den rette størrelse i alle sammenhænge, og om nogle af de opgaver, den offentlige sektor varetager i dag, måske kunne løses bedre af andre. CD er overbevist om, at den offentlige sektor kan gøre mere for at få mest muligt ud af pengene.

Samtidig er det vigtigt for både virksomheder og befolkningen, at de kan disponere i vished om, at der ikke vendes op og ned på skatteprincipper med korte mellemrum. Ro omkring skatterne er en forudsætning for, at virksomhederne kan planlægge investeringer og strategier på længere sigt, og at borgerne kan planlægge blandt andet huskøb og pensionsopsparing.

Et velfungerende velfærdssamfund kræver ifølge CD, at vi ændrer skattesystemet på to væsentlige områder. For det første skal vi undgå, at alt for mange danskere i den erhvervsaktive alder er på overførselsindkomst. For det andet skal vi indrette skattesystemet sådan, at der bliver plads til et godt erhvervsklima, så virksomhederne kan tjene penge, skabe arbejdspladser og derved danne grundlag for skatteindtægter.

Jobfradraget

Der er en masse servicejob - i virksomhederne og i hjemmene - der ligger og venter, men som ikke udføres i dag på grund af skattesystemet. Det er et paradoks, når der samtidig er for mange, der lever af overførselsindkomst. Derfor siger CD: Vi må finde en model gennem skattesystemet, der gør, at servicen bliver så billig, at både virksomheder, børnefamilier og ældre har råd til at betale den. Samtidig må man sikre medarbejderen en indkomst, der er stor nok til, at det kan betale sig at tage et servicejob.

CD vil indføre et jobfradrag, der betyder en lavere skat på lav løn. På den måde bliver det muligt, at en løn på omkring 60 kroner i timen giver den samme indkomst efter skat som en timeløn på 80 kroner i dag.

CD's model bygger på tanken om at bruge skattesystemet som instrument til at skabe nye job. CD ønsker ikke at forringe velfærdsydelser som for eksempel dagpenge eller førtidspension for at presse mennesker ud i arbejde, som enten ikke er der, eller som de ikke kan klare. Det skal være ved nye tilbud og bedre skatteforhold, at vi får flere i arbejde - ikke ved at forringe førtidspension, efterløn, dagpenge eller orlovsordninger.

Boligskatterne

Boligen skal efter CD's mening ikke være et skatteobjekt. Boligskatterne består af grundskylden og lejeværdien, der nu er omdøbt til ejendomsværdiskat.

Det er uretfærdige skatter, der bygger på et "omvendt velfærdsprincip". Skattebetaling bør baseres på princippet om, at de bredeste skuldre bærer den største byrde. Det princip gælder ikke for skat på boligen, hvor ejendomsvurderingen bestemmer, hvor meget man skal betale i boligskat. Værdien af boligen har intet at gøre med folks forbrugsmulighed og indkomst. Og mursten kan nu engang ikke spises. CD mener fortsat - som da partiet blev stiftet for 25 år siden - at boligskatteerne skal afskaffes helt. Derfor stemte vi også imod regeringens urimelige pinsepakke, der var en hetz mod boligejerne. For at mildne virkningen vil CD sænke loftet for den kommunale grundskyldspromille.

Boligskatteerne er i høj grad en geografisk skat, fordi ejendomsvurderingen varierer fra landsdel til landsdel. Ejeren af en kæmpevilla i den ene landsdel kan betale lavere boligskatte end ejeren af et lille hus i den anden ende af landet. Men skatten tager ikke hensyn til, om boligejeren er bistandsklient eller multimillionær.

Opsparing

Skattesystemet bør opmuntre befolkningen til at spare op. Derfor var CD imod forringelsen af kapitalpensionen i forbindelse med pinsepakken. CD mener tværtimod, at skattesystemet skal have indbygget nogle mekanismer, der gør det fordelagtigt at sætte penge til side. Det kan være til pensionsalderen, til supplement til barselsorloven, til en periode med videreuddannelse eller til start af egen virksomhed. Derfor har CD foreslået skattebegünstiget opsparing, der kan give den nødvendige fleksibilitet og få tilværelsen til at hænge bedre sammen for den enkelte.

Bilskatte væk

I årevis har Danmark været ene i verden om at lade køberen af én bil betale, hvad tre biler koster i de fleste andre lande. Derfor er CD villig til, at Danmark går med på en europæisk forhøjelse af benzinafgifterne for at sænke de danske bilafgifter. En nedsættelse må meget gerne ske ud fra miljøhensyn, så de sænkes mest for de biler, der er mest miljøvenlige. CD mener, at befordringsfradraget er vigtigt for at sikre mobiliteten på arbejdsmarkedet. For at sænke prisen på bilen som arbejdsredskab er CD parat til at acceptere, at "formøjelsesturen" bliver dyrere.

Erhvervsskatter

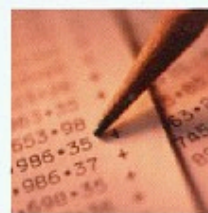
Erhvervslivet skal vi alle leve af, og derfor skal det have de bedste konkurrencebetingelser. I en verden, der hele tiden bliver mere global, kan Danmark ikke opretholde højere erhvervsskatter end i udlandet. Men for erhvervslivet er skat ikke alt. Det handler også om at fjerne det administrative bøv. l.

Vil vi bevare et stærkt erhvervsliv i Danmark, skal vi også sikre mulighed for generationsskifte. CD har fået nedsat et udvalg, der skal se på, hvordan man kan fjerne barrierer for, at næste generation kan videreføre danske virksomheder. CD kæmper på alle områder for at gøre generationsskifte lettere - både når erhvervslejelov, skatteregler eller fondeberegninger ændres.

Grønne skatter

Skattesystemet kan også bruges som instrument for miljøpolitikken. Men grønne afgifter bør efter CD's opfattelse være adfældsregulerende og ikke kun bruges for at skaffe penge i statskassen. Grønne afgifter for erhvervslivet er desuden bedst egnet som internationalt redskab, der bør indføres i EU-regi eller endnu bedre på globalt plan. Ved at gå "enegang" forringes erhvervslivets konkurrenceevne, og man risikerer, at danske virksomheder flytter deres produktion udenlands, hvor der ikke er de samme skrappes miljøkrav som herhjemme.

Hvis det sker, mister Danmark indtægter og bidrager samtidig til at øge miljøbelastningen andre steder. Ved skattereformen i 1993 var CD med til at indføre grønne afgifter. Derfor var CD stærkt optaget af at få reglerne udformet, så disse hensyn blev tilgodeset bedst muligt.

Retspolitik

Rimelig rets

Borgerne skal beskyttes - loven skal overholdes

CD står for en markant retspolitik med "ret og rimelighed i centrum". Hensynet til samfundet og til kriminalitetens ofre kommer altid i første række. Et retsamfund skal sætte grænser og beskytte sine borgere. Det skal lovgivningen medvirke til. Blandt andet ved at sikre den kapacitet, der skal til inden for politi, domstole og fængselsvæsen. Samfundet skal med rimelig sikkerhed og inden for en rimelig tidsramme kunne opdage, opklare og sætte ind med sanktioner ved brud på landets love.

Det kan til hver en tid tages op, om en lov er god eller ej, og om en straf er passende eller ej. Men så længe en lov er i kraft, skal den holdes. Retsbevidstheden undergraves, hvis det opleves, at nogen gang på gang slipper godt fra ikke at overholde landets love - eller hvis domstole og straffesystem har lange ventetider.

Reaktionen på kriminalitet skal være kontant. Hvad enten kriminalitet begås af en teenager, en garvet kriminel eller en førstegangskriminel, skal der komme en hurtig og mærkbar reaktion, der står i rimeligt forhold til lovovertrædelsen. For den 14-årige kan det være en samtale med forældrene på politistationen, for den garvede kriminelle kan det være en lang fængselsstraf, mens det for mindre forseelser og førstegangskriminelle kan være nogle timers samfundstjeneste.

Vold skal straffes hurtigt og kontant

Selv om antallet af anmeldte voldsforbrydelser ikke er steget de seneste år, er volden blevet stadig grovere. CD ønsker, at voldsforbrydelser skal straffes, så samfundet klart signalerer, at vold ikke accepteres. Samfundet skal ikke finde sig i, at enkelte gør hverdagen utryk for de mange. Det er vigtigt, at tiden, fra en forbrydelse er begået, til den dømte kan sættes i fængsel, er så kort som mulig.

I praksis bruger domstolene ofte kun den nederste del af strafferammerne. Selv i grove voldsager, hvor ofret har fået alvorlige og måske varige mén. Derfor hjælper det ikke at sætte strafferammen yderligere op. CD ønsker i stedet at hæve mindstestrafen i voldsager. Forbrydere, som begår grov vold eller begår vold flere gange, skal straffes hårdere. Straffen skal i videst mulige omfang være forebyg-

gende for at undgå gentagen kriminalitet. Men det modvirkes af de lange ventetider ved domstolene og pladsmangelen i fængsler og arresthuse. Derfor må man løse det problem ved at bringe kapaciteten i overensstemmelse med behovet. CD er indstillet på at bevilge de nødvendige midler. CD afviser ikke at udvide brugen af samfundstjeneste. Men det skal i givet fald ikke være for at afhjælpe fængslernes pladsmangel, og det er en straf, der aldrig vil kunne anvendes i voldsager.

Tyveri skal straffes første gang

CD efterlyser også større konsekvens i retssystemet, når det gælder berigelsesforbrydelser. Straffen skal falde første gang, en indbrudstyv bliver taget - og ikke først, når vedkommende har en længere kriminel "karriere" bag sig.

Politiet bør være mere synligt i gadebilledet, og dets arbejde i lokalområderne skal forøges. Antallet af både indbrud og andre forbrydelser falder, når politiet patruljerer, og tilsvarende stiger det, når patruljeringen spares væk. Folk, der har været udsat for indbrud, påvirkes stærkt af snigende utryghed i deres eget hjem. Det må samfundet ikke bagatellisere, men tage klart afstand fra.

Anonyme vidner og civile agenter

Den organiserede kriminalitet og bandekriminaliteten er blevet meget udbredt og er ofte planlagt i samarbejde med internationale bander. Derfor ser CD gerne, at politi og domstole får bedre redskaber til at opklare denne form for kriminalitet.

Det er en helt nødvendig borgerpligt at vidne i retten, og i almindelighed er der ingen fare forbundet med det. I specielle sager som bandekriminalitet kan det dog forholde sig anderledes. Alt for ofte nægter vidner at afgive forklaring i disse sager af frygt for hævn fra den tiltalte eller dennes "venner". Derfor ønsker CD, det bliver tilladt at bruge anonyme vidner, så den tiltalte eller andre ikke får at vide, hvem vidnet er.

Endvidere må politiet efter CD's mening have bedre muligheder for at skaffe informationer fra de kriminelle miljøer ved anvendelse af civile agenter.

Både anonyme vidner og civile agenter skal selvfølgelig bruges under fuld domstolskontrol, blandt andet for at sikre mod enhver tvivl om bevisers gyldighed.

Anvendelse af varetægtsfængsling

Det må ikke ske, at en person, der eksempelvis har begået grov voldskriminalitet, sættes på fri fod kort tid efter forbrydelsen. Derfor bør domstolene kunne varetægtsfængsle i større omfang end i dag, og derfor må der i de enkelte politikredse være et tilstrækkeligt antal arresthuspladser. CD har i de seneste år stået i spidsen for at sikre, at både kapacitet og fleksibilitet er øget ved genåbning af flere små arresthuse.

Danmark er blevet kritiseret for at anvende isolationsfængsling i for vidt omfang. Isolation er et alvorligt indgreb over for et menneske. Det kan få alvorlige konsekvenser både fysisk og psykisk. CD er derfor indstillet på at undersøge mulighederne for at begrænse brugen af isolationsfængsling. Men uden at forringe politiets efterforskning.

Internationalt samarbejde

Især økonomisk kriminalitet og narkohandel organiseres internationalt. Hvis politiet skal opklare og forhindre disse sager, er det nødvendigt at kunne arbejde over landegrænserne.

Derfor er det glædeligt, at Danmark kommer med i Schengen-samarbejdet i fuldt omfang. Det giver dansk politi langt bedre betingelser for effektivt samarbejde med politiet i andre europæiske lande.

Moderne fængsler

Fængslerne har ikke alene et kapacitetsproblem. De trænger i høj grad til modernisering, så flugt bliver vanskeligere, og indsmugling af narko, våben, mobiltelefoner osv. gøres umulig. Endvidere skal fængslerne i højere grad indrettes, så der bedre kan tages hensyn til fangernes sammensætning.

Man bør også diskutere, om bødestraf overhovedet skal kunne afsones i et fængsel.

En ung førstegangskriminel skal for eksempel ikke sættes sammen med hårde forbrydere. De små arresthuse kan med held genåbnes og anvendes til for eksempel narkofrie afdelinger.

Der skal indrettes særlige fængsler eller fængselsafdelinger til de såkaldt "stærke fanger", der styrer hele fængselshverdagen og undertrykker de øvrige indsatte. Dette er helt uacceptabelt. Farlige fanger må flyttes til særligt sikre fængsler, både af hensyn til fængselsfunktionærer og medfanger.

Kriminalpræventivt arbejde

CD ønsker ikke at ændre ved den kriminelle lavalder på 15 år. Men samfundet skal reagere over for kriminalitet begået af børn. Hvis barnet ikke oplever en prompte reaktion fra omverdenen, opstår risikoen for en begyndende kriminel løbebane. Først og fremmest har alle forældre et ansvar. Men skole, sociale myndigheder og politi har en meget vigtig opgave at løse i fællesskab i form af præventivt arbejde.

Det kriminalpræventive arbejde skal sættes ind på et meget tidligt tidspunkt. De børn og unge, der alligevel kommer på kant med loven, skal hurtigst muligt samles op af skole og sociale myndigheder i samarbejde med forældrene. Til de få unge med massive kriminalitetsproblemer er der brug for særlige hjælpeforanstaltninger, for eksempel indretning af særlige lukkede institutioner. En manglende indsats fra samfundets side over for disse unge må vel nærmest karakteriseres som omsorgssvigt.

Trafikpolitik

Fremkommelig

Trafik er en livsnerve

En velfungerende trafik er en af livsnerverne i samfundet. Nogle taler om trafik som noget skadeligt eller generende. Men det modsatte er tilfældet. Det siger sig selv, at en begrænset og dårligt fungerende trafik er udtryk for stilstand eller tilbagegang. Et samfund i aktivitet og fremgang kræver højtudviklet trafik og anden kommunikation.

CD har formuleret 3 grundregler for god trafik: 1. Sikkerhed, 2. Fremkommelighed og 3. Valgfrihed.

Sikkerhed

Det første bud er klart: Sikkerhed. Liv og lemmeres bevarelse står som det vigtigste krav. Heldigvis er antallet af ulykker og døds ofre bragt betydeligt ned i de seneste år samtidig med, at trafikken er betydeligt forøget. Det gode, men endnu ikke tilstrækkeligt gode, resultat er en følge af oplysning, af bedre veje og af forbedret teknik samt - ikke mindst - af ændrede færdselsregler. Sidstnævnte er blevet strammet gang på gang med gunstigt resultat. Vi er også kommet langt med at adskille de bløde og de hårde trafikformer. Et eksempel er udbygningen af cykelstierne og motorvejene. CD ønsker farten på motorveje sat op til 120 - helst 130 - kilometer i timen, fordi motorveje er de sikreste, når det gælder bilkørsel. I øvrigt er vi enige i, at farten er farlig og derfor må være begrænset.

Fremkommelighed

Trafik haster! Bortset fra når man er ude at spadsere, jogge og i øvrigt har god tid, skal trafik afvikles hurtigt - nemlig når det gælder transport af mennesker eller varer. Man begiver sig ikke hjemmefra for at være undervejs, men for at nå frem. Tid er penge. Jo mindre tid vi bruger på transporten, desto mere tid har vi til andre gøremål, og desto billigere bliver varerne. Derfor skal vejene være i bedst mulig stand, biler, tog osv. være af højst mulig kvalitet, uddannelserne være grundige, og færdselsreglerne skal respekteres. Alt dette giver en glidende, hurtigt afviklet trafik.

Valgfrihed

Den, der skal have nogen eller noget transporteret, skal have det friest mulige valg mellem de forskellige trafikformer. Det vil altid komme an på, hvor mange/ hvor meget der skal transporteres, hvor lang afstand

der er, hvor meget det haster, hvilken pris det kan bære, hvordan vejret er og mange andre forhold.

Offentlig og privat trafik

Om man vil køre, gå eller cykle, eller man vil bruge den kollektive - offentligt arrangerede - trafik, må være den enkeltes afgørelse alt efter lyst og omstændigheder. Den kollektive trafik er af stor vigtighed og skal prioriteres højt, både hvad angår sikkerhed, præcision, service, bekvemmelighed og pris. CD har aldrig stemt imod en investering i den kollektive trafik.

Gode vilkår for den individuelle trafik står ikke i modsætning hertil. De to grundtransportformer skal tværtimod supplere hinanden.

Bilen er et uundværligt arbejdsredskab og nærmest uovertruffen på grund af sin evne til at bringe mennesker og/eller varer fra dør til dør. Det kan kollektiv trafik næsten aldrig klare. Bor man for eksempel uden for en storby, hvor man har sit arbejde, så skal man først fra hjem til bus eller tog, dernæst fra ankomstationen til sit arbejde. Det er altså enten ét befordringsmiddel - bilen - eller tre. Dette er den kollektive trafiks dilemma.

Når man som dansker først har betalt sin bil med en tredobbelts pris, skal man selvsagt frit kunne bruge den. CD er imod bompenge eller road-pricing. Det hindrer bilens frie færden, og samtidig vil det lægge bykerne øde til skade for butikshandel samt for kultur-, underholdnings- og restaurationsliv. Derfor skal der hellere skaffes de nødvendige parkeringshuse og -kældre.

Bilejerne erlægger til statskassen cirka 35 milliarder kroner i diverse afgifter. Det er cirka tre gange så meget, som de koster for samfundet. Derfor må der under ingen omstændigheder lægges nye skatter og afgifter på bilismen uden fuld kompensation.

Investeringer

Der er aldrig investeret så mange penge i kollektiv trafik som netop i disse år. Nye S-tog til alle linier, Metro i København, indkøb af et stort antal nye

lokomotiver til regional- og fjerntog samt en mængde sporudvidelser rundt om i landet. Det er, som det skal være. Når mennesker alligevel i massevis af tilfælde foretrækker bilen, skyldes det folks legitime ønsker og bilens indlysende fordele.

De faste forbindelser over Storebælt, Øresund og måske Femer Bælt har haft CD som klart varmeste fortalere. En fast forbindelse som bro eller tunnel bør anlægges overalt, hvor teknikken gør det muligt, økonomien kan bære det, og miljøet tilgodeses.

Man kan diskutere, hvorfor det skal koste noget at køre over de store, faste forbindelser, når vi ikke betaler for at køre på vejene i øvrigt. En bro er jo bare et stykke motorvej lagt på piller, fordi man ikke kan lægge den på vandet! Der kan udmærket argumenteres for, at det burde være gratis. Men nu er aftalen og loven engang lavet, som den er, og uden brugerbetaling ville der ikke være opnået flertal. En aftale skal holdes. Desuden ville en ændring medføre, at der skulle væltes cirka 50 milliarder kroner over på skatterne. Så ingen skal ærgre sig - lad os hellere glæde os over succesen for både fremkommelighed og sikkerhed.

De store faste forbindelsers opførelse samt den enorme udvidelse af Københavns Lufthavn har deres store andel i den investeringslyst og økonomiske fremgang, der har præget det danske samfund i de seneste år.

Fremtiden

Der er intet, der tyder på, at der ikke også i fremtiden bliver behov for væsentlige investeringer både i kollektiv og individuel trafik. Fremsynethed og vove-mod bør præge vores investeringsstrategi. Investeringer

foretages ikke kun for den nære fremtid, men skal holde i mange år. Derfor skal investeringer i trafik anlæg udformes dels til at klare trafikken i mange år og ikke kun det aktuelle behov, dels så det er muligt senere at udbygge kapaciteten, når behovet viser sig. Investeringerne skal være fremtidssikrede.

Mere konkret ønsker CD snarest iværksat en udbygning af banestrækningen mellem København og Høje Tåstrup, en udbygning til dobbeltspor til Nykøbing Falster, til Holbæk og på den sønderjyske længdebane. Endvidere må udbygningen af det automatiske sikkerhedssystem fremskyndes og elektrificeringen fortsætte mod nord fra Fredericia.

På vejområdet har CD ved mange lejligheder peget på en række strækninger, hvor behovet for motorvej er påtrængende. Det er Odense-Svendborg og Holbæk-Vig, hvor anlægsarbejder bør påbegyndes hurtigt. Men derudover er der et klart behov for en udbygning af ringmotorvejene i Københavns-området, forlængelse af Jyllinge-motorvejen, udvidelse af motortrafikvejen ved Guldborgsund til motorvej, bygning af Århus-Tirstrup som motorvej og en havnetunnel i København til aflastning af trafikken gennem byen.

Trafik er en livsnerve. CD mener, vi skal udnytte, at vi er privilegerede med forholdsvis korte afstande fra landsdel til landsdel, samt at geografien gør investeringer billigere, end hvis vi havde bjerge eller hyppige naturkatastrofer. Lad os give os selv det bedste.

Dansk Landbrug

Moderne

Landbruget - et vigtigt erhverv

Dansk landbrug er et af de væsentligste erhverv i dansk økonomi, selv om langt færre beskæftiger sig med landbrug i dag end tidligere. Alligevel har landbrugets produktion og dermed også eksport været stadig stigende. I 1997 udgjorde den samlede landbrugseksport knap 50 milliarder kroner.

Krav og vilkår

Det er vigtigt, at landbruget har gode økonomiske og produktionsmæssige forhold for at kunne tiltrække dygtige unge landmænd også i fremtiden. Det er i forbrugernes interesse at blive forsynet med sunde fødevarer af højeste kvalitet, og det er i alles interesse, at dansk landbrug kan blive ved med at tjene et stort bidrag hjem til samfundsøkonomien.

Samfundet skal vise forståelse for landbrugets vilkår. Men landbruget må på sin side leve op til både miljøkrav og krav til den måde, dyrene behandles på. Befolkningen stiller stadig større krav til kvaliteten af de fødevarer, landbruget fremstiller, og hertil hører også ønsket om ordentlig dyrevelfærd. Begge dele koster naturligvis penge, og derfor må forbrugerne være villige til også at betale det ekstra, som det koster.

Strukturen

I et forlig om landbrugsloven har CD været med til at lempe reglerne for sammenlægning og samdrift af landbrugsejendomme. Men CD ønsker fortsat, der skal være grænser for, hvor store landbrugene må være. CD har endvidere arbejdet for, at de landbrugsbygninger, der i dag står tomme hen, kan anvendes til andet end sædvanlig landbrugsdrift. Muligheden for at kunne etablere mindre virksomheder i landbrugsbygninger er et stort fremskridt. Men det må ikke føre til en udhuling af planlovens opdeling af landet i landzoner og byzoner. Der må stadig være en kontrol med eventuelle udvidelser af virksomhedernes aktiviteter.

Det er rigtigt at fastholde bopælskravet på landbrugsejendomme, så det bliver ejere med virkelig interesse i landbrugsforhold, som har landbrugene. CD har støttet, at landbrug kan etableres i aktieselskabsform. Betingelsen er selvfølgelig, at almindelige krav for at drive landbrug opfyldes.

Miljøet

Landbrugsarealet dækker cirka 2/3 af Danmark, og landbruget har derfor en særlig forpligtelse til at opfylde samfundets krav til forvaltningen af natur og miljø - og en særlig forpligtelse i bestræbelserne på at sikre rent grundvand også for kommende generationer. Landbruget har gjort meget for at leve op til de miljømålsætninger, som samfundet har bestemt. Men det tager tid, før man kan måle en forbedring af kvaliteten af grundvand og vandløb som følge af ændret brug af pesticider og kunstgødning. Derfor skal man efter CD's mening være forsigtig med at fare alt for drastisk ud med krav om yderligere nedsættelse i brugen af sprøjtemidler og gødning, før der foreligger et videnskabeligt bevis for indgrebenes nødvendighed og en vurdering af den indsats, der allerede er sket.

Gennem forskning, rådgivning og tilskud skal landbruget støttes i bestræbelserne på at tilrettelægge produktionen, så den belaster miljøet mindst muligt. Det er vigtigt, at landmænd har gode muligheder for at omlægge til økologisk landbrug, hvis de ønsker det.

Rene fødevarer

Der stilles allerede i dag store miljøkrav til ejendomme med husdyrproduktion. Yderligere omstilling tager tid, og i den proces skal det sikres, at landbruget kan følge med.

CD støtter det fuldstændige stop for vækstfremmere i landbruget. Desuden er det meget vigtigt, at landbruget støttes af regeringen i arbejdet på også at få andre lande til at forstå, det er nødvendigt kun at anvende antibiotika til sygdomsbekæmpelse.

CD har været med til at stille større krav til fødevarer og dyrevelfærd, senest med den nye fødevarerlov. Den vil give en mere ensartet kontrol, uanset om man befinder sig i Hvide Sande, Roskilde eller Fuglebjerg. Levnedsmiddelkontrollens effektivitet må ikke være så forskellig fra landsdel til landsdel, at nogle landmænd ligefrem kan tjene på dårlig kontrol.

Både af hensyn til danske forbrugere, men sandelig også af hensyn til landbrugets eksportmuligheder, er det væsentligt, at danske landbrugsvarer får ry for at være sunde og produceret uden brug af skadelige kemikalier.

Skatter og afgifter

CD mener, at ejendomsskatterne virker som en særskat på landbrugets produktionsapparat, og CD ser derfor gerne ejendomsskatterne afviklet. Da arve- og gaveafgifterne blev nedsat i 1995, var CD initiativtager til forliget. Det har været en stor fordel for især yngre landmænd. For yderligere at sikre en lettelse i generationsskiftet lykkedes det CD at få nedsat et generationsskifteudvalg, der skal gennemgå de eksisterende regler med henblik på lettelser og forenklinger.

Da landbrugets indtægter er meget svingende fra år til år, mener CD, at landbruget skal have mulighed for at udjævne betalingen af skat over flere år. Det vil give landbruget en større mulighed for langsigtet planlægning af såvel drift som investeringer. Udjævningen kan ske ved at hensætte noget af indkomsten til senere beskætning eller ved at anvende en gennemsnitlig indkomst for de seneste år som grundlag for skattebetalingen.

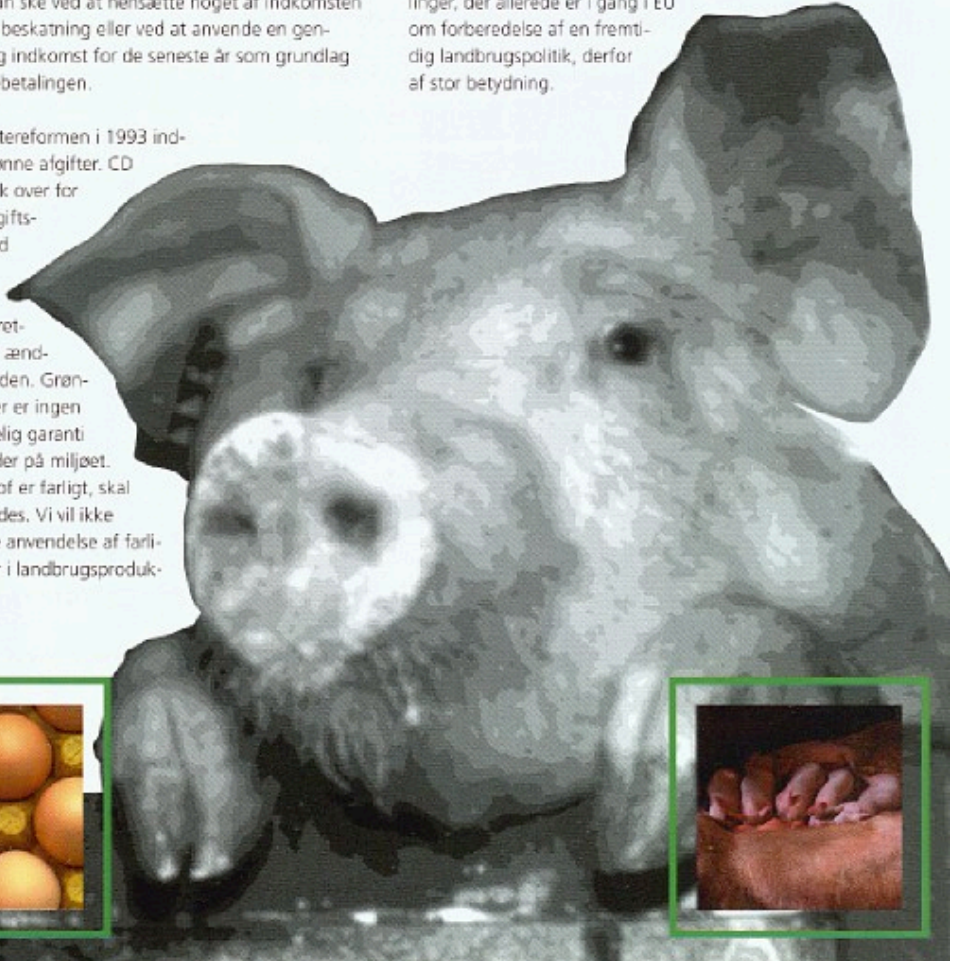
Med skattereformen i 1993 indførtes grønne afgifter. CD er skeptisk over for denne afgiftsform, med mindre afgifterne indrettes, så de ændrer adfærden. Grønne afgifter er ingen tilstrækkelig garanti mod skader på miljøet. Hvis et stof er farligt, skal det forbydes. Vi vil ikke acceptere anvendelse af farlige stoffer i landbrugsproduktionen.

Administrative byrder

Som andre erhverv afkræves landbruget oplysninger om en masse forhold. Det kan efterhånden være vanskeligt for den enkelte landmand at udfylde skemaer og blanketter uden bistand fra revisor eller landbrugskonsulent. CD arbejder for, at "det administrative bøv" mindskes - også inden for landbruget. Myndighederne skal være medspiller - ikke modspiller.

EU

I de kommende år skal der ske en omlægning af de europæiske landbrugspriser, så de gradvis tilnærmer sig verdensmarkedspriserne. Hensigten er at få afviklet støtteordningerne over en årrække. En fri prisdannelse på landbrugsprodukter verden over vil få store konsekvenser for alle lande og kan kun gennemføres i international enighed. For Danmark er de forhandlinger, der allerede er i gang i EU om forberedelse af en fremtidig landbrugspolitik, derfor af stor betydning.

Miljø

Rent miljø som

Rent miljø

Vi kan ikke ordne alle verdens miljøproblemer i Danmark. Vi skal koncentrere os om dem, vi selv kan gøre noget ved. CD ønsker rent drikkevand og ordentlige fødevarer - og det kan Folketinget gøre noget ved. Men alle har et ansvar. Kun ved at optræde miljøbevidst i hverdagen, kan målet nås. Vi skal passe på drikkevandet og som kunder være bevidste, når vi vælger varer i butikkerne. Kræver vi det bedste, men vælger det billigste, når vi ingen resultater.

De verdensomspændende og grænseoverskridende miljøproblemer må løses gennem internationalt samarbejde. Det er dårligt miljømæssigt købmændskab, hvis Danmark bruger store summer på små forbedringer herhjemme i stedet for at hjælpe i andre lande med store miljøproblemer, hvor man kan opnå ti gange så store forbedringer for de samme penge.

Det globale miljø - en international sag

Uanset hvordan man regulerer - med forbud eller påbud, ved brug af grønne afgifter eller andet - så er internationale aftaler helt nødvendige. Kostbare miljøopgaver kan kun løses, hvis landene samarbejder. Og kun ved at pålægge alle de samme byrder og pligter er virksomhederne i stand til at producere og konkurrere på lige fod. En af fordelene ved samarbejdet i EU er netop, at alle lande skal overholde miljøreglerne.

Hvis Danmark opsætter for skrappe regler eller for høje afgifter i forhold til andre lande, risikerer vi både at forringe dansk økonomi og faktisk skade det globale miljø. Det sker, hvis danske virksomheder presses til at flytte deres produktion til andre lande, hvor miljøkravene ikke er så strenge.

Viden og sund fornuft skal råde

Der er fortsat brug for at have en miljøforskning på højt niveau. I de politiske løsninger gælder det om at anvende viden og sund fornuft i et godt miljømæssigt købmændskab. En stærk dansk miljøbevidsthed kan være med til at lægge pres på den internationale indsats og være en fordel for danske virksomheder, som kan bruge "det grønne image" i sin markedsføring over for udlandet. Man må blot ikke gå for vidt, så det ødelægger danske virksomheder og arbejdspladser.

Politiske styringsinstrumenter

Visse aktiviteter, kemikalier og produkter viser sig med mellemrum at være så farlige i brug, at der kun er ét at gøre - at forbyde dem. Derfor må der løbende forskes og udføres kontrolvirksomhed. Generelt foretrækker CD at bruge "guleroften frem for pisken"; når miljøadfærden i samfundet skal reguleres. Udsigt til belønning virker bedre end trusler om straf.

CD er ikke tilhænger af grønne afgifter, hvis de kun har til formål at skaffe penge til statskassen. CD ønsker heller ikke at gå videre med grønne skatteomlægninger, hvor en stor del af indkomstkatten erstattes af skatter på miljøet. De vender ofte "den tunge ende nedad", og det er ikke den vej, CD ønsker, at skattesystemet skal gå. Derfor mener CD, at miljøafgifter kun kan bruges i et begrænset omfang over for borgerne for at spare på for eksempel vand og el og mindske forureningen.

Som led i skattereformen fra 1993 blev der indført grønne afgifter på erhvervslivet. Det var CD betænkelig ved, fordi Danmark gik enegang og ikke ventede, til man kunne finde sammen i et større internationalt forum. CD krævede, at disse afgifter skulle være adfærdsregulerende, og at de ikke måtte skade erhvervslevets konkurrenceevne. Derfor skulle stort set alle pengene føres tilbage til virksomhederne under ét.

Energi

Energiforbruget er en af de vigtigste faktorer i både det nationale og det globale miljø. Afbrænding af olie, kul og naturgas giver udledning af CO₂, som meget tyder på kan forstærke den såkaldte drivhuseffekt.

I dag produceres omkring 7 procent af det samlede danske elforbrug ved vindenergi. Danmarks ambitiøse mål for den vedvarende energi og energibesparelser har givet dansk erhvervslev en enestående og førende position på verdensmarkedet. Den stærke teknologiske udvikling på vindmøleområdet kræver en ny strategi, der tager hensyn til både dem, der føler sig generet af vindmøllernes placering, og til vindmøleindustriens behov for et hjemmemarked. CD mener, at løsningen er færre, men

større vindmøller, og en omlægning af tilskudspolitikken, så den passer til den teknologiske udvikling.

I øjeblikket bidrager den såkaldt vedvarende energi med 10 procent af den samlede energiforsyning i Danmark. Heraf udgør vindenergien kun 1 procent og solfangere 3 promille - resten er afbrænding af affald og biomasse.

I en meget følelsesladet debat om Danmarks fremtidige energiforsyning er det besluttet at bruge mindre kul i kraftvarmeværkerne. CD mener, det er en forældet opfattelse af forureningsproblemet. Danmark har udviklet så effektive metoder til rensning af røgen fra kulfyrede kraftværker, at udledningen af partikler og luftforurening ligger på niveau med naturgasfyrede kraftvarmeværker.

Atomkraft giver stadig den mest miljøvenlige og den billigste energiproduktion, der findes, og der er sket store fremskridt med hensyn til både driftssikkerhed og behandling af radioaktivt materiale. Derfor havde CD gerne set den indført i Danmark.

CD er tilhænger af atomkraft på globalt plan. Hvis alle lande skulle udskifte deres atomkraft med kul og olie, ville det resultere i en miljøkatastrofe, og det er umuligt at udskifte det hele med vedvarende energi. Derfor skal udviklingen ske langsomt og afbalanceret.

Bilen og miljøet

Bilen er på urimelig måde blevet gjort til synder i miljødebatten. Uden privat transport til en rimelig pris bryder arbejdsmarkedet sammen, og så bliver der for alvor mangel på penge til at forbedre miljøet. CD er villig til at gå med på en europæisk forhøjelse af benzinafgifterne, mod at afgifterne på at købe bil, registreringsafgiften, nedsættes. Bilafgifterne bør indrettes, så de mest miljøvenlige biler bliver billigst.

Naturbeskyttelse og planlovgivning

Miljø handler bestemt ikke kun om forurening, men om hvordan vi forvalter vores natur og det åbne land. Heldigvis har danske politikere været meget forudsende, og derfor var Danmark blandt de lande, som meget tidligt fik både en planlov og en naturfredningslov, så det danske landskab beskyttes bedst muligt.

Men bestemmelserne er efterhånden blevet så omfangsrige, at selv ikke myndighederne har styr på, om et bestemt areal for eksempel er omfattet af en fredning og i givet fald efter hvilke regler. Af hensyn til dyre- og planteliv har man i de seneste år gennemført indskrænkninger i private ejendommers råderet uden at orientere ejerne. Det er CD utilfreds med og mener derfor, at man må forbedre reglerne for erstatning til ejere af ejendomme i naturbeskyttelsesområder.

Kultur

Aktiv kulturpolitik

Dansk kultur er ikke i fare

Nogle er vældig bange for, om dansk kultur og egenart kan overleve globalisering og tættere samarbejde med andre folk. Eller angst, fordi nogle få procent af befolkningen er kommet til Danmark udefra. Det mener CD er helt forkert, man kan ikke leve af indavl. Det er tværtimod en betingelse, at vi ikke isolerer os fra andre lande og kulturer. Dansk kultur er netop blevet til, fordi vi har haft evne til åbenhed over for andre og vilje til at lade os påvirke af indtryk udefra. Dansk kultur kan naturligvis klare sig, hvis vi selv ønsker det.

Det kræver, at vi er bevidste om vores egen identitet, som kunsten kan være med til at skabe. Vi skal værne om det danske sprog og vide noget om dansk tradition, kulturarv og historie. Det kræver en forstærket indsats i skolerne i de kulturbærende fag som dansk, historie og kristendomskundskab. Og det kræver, at vi har en aktiv kulturpolitik.

Det offentlige rolle

Kulturlivet er en broget mangfoldighed med kunst, museer, teatre, film, musik og meget andet. Nogle mener, at den slags ikke kommer det offentlige ved. Det er ikke CD's holdning, og det er ikke noget nyt at yde støtte til kunst og kultur. I gamle dage var det en opgave for fyrster og adelsmænd, i dag har staten overtaget deres rolle. Uden støtte ville store værdier gå tabt, og der ville ikke komme meget nyt til.

Den offentlige støtte bør tage udgangspunkt i kvaliteten i kunsten, og den vurdering må overlades til fagkyndige. Politikerne skal ikke optræde som smagdommere, de skal tage sig af rammerne.

Det er en misforståelse, at stor kunst skabes af fattige kunstnere på et koldt loftskammer. CD ønsker ikke at se på kunstnerne som stakler, der skal tilgodeses med almisser. Det drejer sig om at sikre dem rimelige arbejdsbetingelser og betaling for det, de laver. Statens Kunstfond bør derfor moderniseres, så der i højere grad kan gives en tidsbegrænset støtte, der er stor nok til, at udvalgte talentfulde kunstnere kan få et par års arbejdsro.

Naturligvis behøver staten ikke være alene om at støtte kunst og kultur. CD ser gerne, at private, virksomheder og fonde medvirker, og at de opmun-

tres til det. For eksempel gennem et skattefradrag for firmaers køb af billedkunst.

Alle - uanset alder eller uddannelse - har brug for ekstra dimensioner i tilværelsen med kulturelle oplevelser. Alle har brug for ind imellem at blive "zappet" væk fra computer og TV. Derfor har det offentlige også en opgave i kulturformidling, så kulturtilbud ikke kun er for dem med store indtægter.

Bibliotekerne

Folkebibliotekerne er det offentliges tilbud til befolkningen om almen information - og nok Danmarks hidtil mest omfattende kulturpolitiske indsats. Bogudlånene er gratis, og CD mener, det er rigtigt sådan. En afgift kommer nemt til at koste for meget i administration i forhold til, hvad den indbringer, når man fritager børn, unge under uddannelse og andre, som ingen formentlig vil kræve afgift af. Tanken er ofte fremsat som udtryk for en ideologisk holdning til brugerbetaling, som CD er imod.

Bibliotekerne er godt på vej til at blive kulturelle supermarkeder, hvor man også låner musik og film, og hvor der er adgang til "de elektroniske boghylder" på internettet. CD ønsker, bibliotekerne følger med udviklingen, men ny teknologi kan aldrig erstatte den trykte bog. CD ønsker, at bogbestanden fortsat skal være bibliotekernes hovedhjørnesten. Fjerner man bogen, forsvinder kendskabet til klassisk og ny litteratur, og vi glemmer at læse.

Adgang til internettet gennem en fast forbindelse skal være gratis på linie med bogudlån. Men adgangen til de dele af internettet, der kræver et særligt abonnement, behøver ikke være gratis. Ønsker man at få sine informationer printet ud, er det rimeligt, at der afkræves betaling.

Idrætten

CD mener, alle former for idræt er en vigtig del af danskernes kulturelle og sociale liv. Idræt af enhver art er et fremragende middel til at styrke den fysiske sundhed. Men idrætten er også med til at fylde menneskers liv og samle alle uanset køn, alder, uddannelse eller social position.

Idrætten skaber fælleskab og samarbejde og har derfor særlige forpligtelser over for grupper som handicappede og arbejdsløse, flygtninge og indvandrere. Hver krone, kommunerne giver ud på idræt, er givet godt ud og er med til at forebygge kriminalitet og andre problemer. Det store korps af frivillige inden for idræts- og børne- og ungdomsarbejdet kan ikke påskønnes nok.

Idrætten har brug for både bredde og elite. CD støtter meget gerne eliteidrætten. Den giver os fremragende underholdning, og den er forbilledet og inspiration for den brede idræt.

TV

I sin 25-årige levetid har CD været stærkt optaget af medieområdet med nøgleordene alsidighed, fairness og saglighed. Danmarks Radio og TV 2 finansieres helt eller delvis over licensen, som Folketinget fastsætter. Begge har særlige forpligtelser over for offentligheden, med hensyn til oplysning og orientering. CD har også støttet, at disse public service stationer skal kunne give befolkningen adgang til at se vigtige sports- og kulturbegivenheder uden at skulle betale ekstra for det. Disse udsendelser bør ikke forbeholdes seere, der abonnerer på betalings-TV.

Især TV er et stærkt medie med stor mulighed for at påvirke folks holdninger. Derfor lægger CD meget vægt på princippet om, at alle meninger skal kunne komme frem, så kontroversielle samfundsspørgsmål belyses alsidigt. Medierne skal ikke for skatteydernes penge være smagsdommere eller bestemme, hvad folk må mene.

Næsten alle modtager i dag et utal af udenlandske TV-kanaler. Derfor er der brug for offentlig medvirken og licensbetaling for at bevare dansksprogede danskproducerede programmer af høj kvalitet. Det samme gælder produktion af dansk film og litteratur, som har vanskelige vilkår, fordi vi er et lille sprogområde. Det er et fundamentalt gode og en offentlig forpligtelse. CD går

ind for både sponsorering og reklamefinansiering, men principielt går CD ikke ind for at blande licens- og reklamefinansiering. Med et godt dansk medieudbud, ser CD ingen problemer i alt det, der kommer til os udefra gennem parabol eller fællesantenneanlæg. Tværtimod, det giver valgmuligheder og konkurrence.

CD er med i det gældende medieførlig, der løber til udgangen af år 2000. Inden da skal der træffes beslutning om digitalt TV, og om DR 2 skal udsendes til hele befolkningen nu. CD mener, at danske hjem hurtigst muligt skal tilsluttes den digitale verden, så vi kan udnytte alle de fordele, der blot ligger og venter. Flere kanaler, flere valgmuligheder og billigere TV hører til fremtidsperspektiverne.

Danmark skal igen i front

Det danske sundhedsvæsen og dets funktion optager mange danskere. Det er især problemer med ventelisterne og mangel på sammenhæng i behandlingen, der kritiseres. Det er CD's opfattelse, at løsningen på problemerne blandt andet er at ændre i strukturerne på området og at tilføre området flere midler.

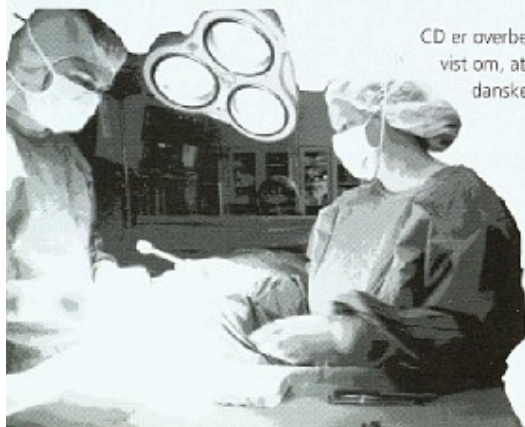
På sygehusområdet skal det frie sygehusvalg styrkes. Patienterne skal ikke alene vide, hvornår de kan komme til og hvor, men også kunne få oplysning om kvaliteten af den behandling, de skal have udført.

Lægernes rolle skal ændres, så patienten bliver inddraget i et samarbejde om sygdomsforløbet og behandlingens tilrettelæggelse. Patienten skal under hele forløbet have den information, der er nødvendig for at forstå og tage stilling til behandlingstilbuddet.

Økonomien

Trods stram økonomisk styring er det ikke lykkedes at få løst problemerne med for lange ventelister og for dårlig behandling. Vi får for lidt ud af pengene med den struktur, sundhedsvæsenet har i dag. Det skal der ændres ved. Samtidig er det en kendsgerning, at Danmarks ressourceforbrug på sundhedsområdet er lavt, når vi sammenligner os med andre europæiske lande.

Så langt det overhovedet lader sig gøre, skal forbedringerne komme fra strukturændringer og effektiviseringer, hvor også lægernes dagarbejdstid koordineres bedre. Det er imidlertid ikke nok. Sundhedsområdet skal også tilføres flere penge. Det er nødvendigt for at kunne investere i forebyggelse og for fortsat at kunne tilbyde stadig flere og dyrere behandlingsformer, bedre udstyr og flere nye effektive lægemidler.

CD er overbevist om, at danskerne

ne gerne vil betale prisen for et godt sundhedsvæsen. Men vi må kunne være sikre på, at pengene anvendes, så vi opnår de ønskede resultater. Det sker alt for ofte, at midler, der er bevilget til for eksempel nedbringelse af ventelister på sygehusene, bliver brugt til andre opgaver, der ligger uden for sundhedsområdet.

Ændret struktur

En væsentlig årsag til de mange problemer i sundhedsvæsenet er en aldeles forældet administrativ struktur. På sygehusområdet har amterne overlevet sig selv og virker nu som en byrde og stopklods for en udvikling i den retning, CD ønsker.

Med landets opdeling i amter ligger specialerne ganske enkelt for tæt. Patientunderlaget er for lille til, at sygehusene opnår fornøden rutine i at behandle komplicerede eller sjældne sygdomme. Øvelse gør mester, og jo mere erfaren en læge bliver, desto færre ubehagelige og dyre komplikationer støder der til.

CD ønsker, at staten påtager sig ansvaret for den overordnede sygehusplanlægning, og at landet deles op i sygehusregioner omkring universitetshospitalerne. Det vil muliggøre en bedre fordeling af specialer og give en bedre udnyttelse af økonomi, udstyr og personale. Samtidig vil man kunne øge interessen for behandlingen af de almindelige folkesygdomme, som udgør 90 procent af arbejdet på et hospital. Resultatet bliver bedre kvalitet og kortere ventelister.

De små sygehuse har stadig en rolle at spille som lokale behandlingssteder, hvor man tager sig af planlagte kirurgiske opgaver, efterbehandling eller sundhedsfremmende initiativer.

Særligt for sindslidende gælder, at det ofte er umuligt at udskrive færdigbehandlede patienter, fordi mange kommuners sociale opfølgning er alt for dårlig. Det er helt uacceptabelt, og det gør det sværere at nedbringe ventelisterne på det psykiatriske område. Når kommunerne er for små til hver for sig at løse opgaverne, må de løses på et mere overordnet plan.

Kvalitetsmærkning

Ved køb af selv de mindste ting i dagligdagen er forbrugeren berettiget til en varedeklaration med informationer. Når vi overlader krop og helbred til et sygehus for at få en behandling, er der derimod ingen

adgang til oplysninger om kvaliteten eller en egentlig forbrugervejledning.

CD mener, dette bør ændres, så hvert sygehus og dets afdelinger evalueres ved hjælp af et åbent landsdækkende system til måling af kvalitet. Som forbrugere af sygehusenes ydelser skal patienterne kunne få oplysninger om både gode og dårlige resultater i et offentligt tilgængeligt kvalitetsindeks. Det skaber konkurrence mellem sygehusene og giver patienterne et reelt redskab til brug for det frie sygehusvalg.

Folkesundhed

Undersøgelser viser, at danskernes middellevetid er sattet kraftigt bagud. Vi er nu ved at blive overhalet af de mere velstillede U-lande. Det er utilfredsstillende. Af den grund har CD medvirket til at få sat gang i en række forsknings- og uddannelsesinitiativer inden for folkesundhedsvidenskab. Sammenhængen mellem sundhed og samfund har været kendt længe, men hidtil har vi ikke gjort nok ved det.

Social tryghed, gode fødevarer, rent drikkevand, rimelige arbejdsforhold og et højt oplysningsniveau er eksempler på samfundsforhold, der har stor betydning for vores sundhed. Omvendt har befolkningens sundhed afgørende betydning for et velfungerende arbejdsmarked og samfundet i det hele taget. Jo flere sunde mennesker, jo færre udgifter til sygdom.

CD ønsker, der bliver opbygget et stærkt videnscenter. Forskning, uddannelse og kompetence bør samles i ét tværfagligt center, så Danmark igen kan opnå en international position i den moderne forebyggelsespolitik. Forebyggelse er den eneste effektive vej til at slippe for en lang række ulykker og alvorlige, ofte dødelige sygdomme og til samtidig at frigøre ressourcer til andre formål.

Sundhedscentre

CD ser gerne sundhedscentre, der kendes fra de andre skandinaviske lande, indført i Danmark. Her kan lokalsamfundets forskellige typer af sundhedspersonale have til huse under samme tag. De oprettes i samarbejde mellem social- og sundhedssektoren.

Sundhedscentret med fælles udstyr fungerer som et samlingssted, hvor man henvender sig for at få behandling, vejledning, genoptræning osv. De praktiserende læger har deres konsultation her, og man vil kunne finde speciallæger, tandlæger, sundhedspleje, hjemmesygepleje, fysioterapi og måske jordemoder og apotek.

I tyndt befolkede egne kan sundhedscentret være en mellemting mellem et lille sygehus og et lægecenter, mens der er i byområder kan være tale om et udvidet lægehus. Sundhedscentre vil også kunne danne grundlag for en ny model for forskning inden for området supplerende behandling.

Offentligt og privat

CD ønsker et velfungerende offentligt sygehusvæsen, men gerne suppleret med private sygehuse. For at undgå urimeligt lange ventetider, bør det offentlige i højere grad købe plads på privathospitalerne, uden at patienterne skal betale.

CD afviser ikke udlicitering på sygehusområdet. Det offentlige skal fortsat have ansvaret, men CD er åben over for at indrette sygehussektoren mere rationelt, hvis man på den måde kan opnå gevinster i form af bedre kvalitet og kortere ventelister.

I diskussionen om skat på arbejdsgiverbetalt sygdomsbehandling mener CD, det bør være "gratis" for den ansatte. CD har som det første skridt fået gennemført, at man fremover kan blive behandlet for alkoholmisbrug på en anerkendt privat institution for arbejdsgiverens regning - uden at den ansatte skal betale skat af det beløb, arbejdsgiveren har betalt.

CD ønsker, at behandlingen og omsorgen over for svært syge og døende opprioriteres. De senere år har vist en god udvikling inden for området. CD støtter oprettelse af flere hospicer, både offentlige og private. CD ser gerne, at indlæggelse på et privat hospice betales af det offentlige.

Børnefamilier

Familie, børn

Børnefamilierne er vidt forskellige

Familierne er så vigtige, fordi det er dem, der er hovedansvarlige for opdragelsen af den opvoksende generation og for omsorgen for både børn og den nære familie. Derfor er det glædeligt, at meget af det, der bekymrer mange, viser sig at være myter, der ikke holder for en nærmere undersøgelse. Kernefamilien for eksempel er ikke spor "død", og langt de fleste børn bor sammen med begge deres forældre i hele barndommen.

Men der er grund til at være på vagt, når en spørgeskemaundersøgelse fra Institut for Folkesundhedsvidenskab fra 1998 viser, at over en fjerdedel af danske børn og unge mener, de har det elendigt.

Alligevel er det forkert at se på børnefamilierne som én stor socialt svag gruppe, hvor alle har brug for samme omfattende sociale foranstaltninger. Familierne er vidt forskellige og har derfor også vidt forskellige behov. Børnechecken for eksempel blev indført som led i skattereformen i 1985 og gives til alle uanset indtægt. Det kan derfor diskuteres, om det er en hensigtsmæssig fremgangsmåde, hvis man vil hjælpe dem mest, der har størst behov.

Den vigtigste forpligtelse, velfærdssamfundet har over for alle børnefamilier, er at sørge for ordentlige rammevilkår. Det er især det, CD er optaget af, for at gøre det godt for mange flere at være barn eller ung i Danmark.

Fleksible pasningsmuligheder

Langt de fleste danskere vil gerne uddanne sig og både gå på arbejde og have børn. Det er samtidig i samfundets interesse, fordi arbejdsmarkedet skal fungere og har brug for veluddannet og tilstrækkelig arbejdskraft. Derfor er det nødvendigt at tilbyde fleksible pasningsmuligheder til en overkommelig betaling.

Det ændrer ikke ved familiens helt centrale rolle for børnene. Det er her, de får grundlæggende omsorg og den kærlighed og tryghed, der gør dem til harmoniske og følelsesmæssigt stærke mennesker. Det er forældrene, der fra børnenes tidligste år skal sætte rammer og give værdier. Det er forældrenes hovedansvar at give børnene de forudsætninger, der er nødvendige for en god skolestart. Men også daginstitutionerne har

et naturligt medansvar for børnenes udvikling og trivsel i førskolealderen. Forældrebestyrelserne i både kommunale ordninger og selvejende institutioner sikrer forældrenes indflydelse.

CD mener ikke, det er nok at interessere sig for antallet af pasningspladser. Danmark har verdensrekord i børnepasning, når man ser på antallet af institutionspladser og den tid, børnene tilbringer der. Derfor må man i mindst lige så høj grad interessere sig for kvalitet og indhold i de forskellige tilbud, der gives til børn og deres forældre. Det gælder også folkeskolen, som CD ønsker at give en tiltrængt vitaminindsprøjtning med bedre tid og en helt anden tilrettelæggelse af skoledagen. Ingen skal stresses igennem madpakken, og børnene kan bruge eftermiddagstimerne i skolen til aktiviteter med helt andre og mere spændende perspektiver end blot pasning i en skolefritidsordning.

Familiepolitik - arbejdsmarkedspolitik

Mange forældre siger, de har svært ved at få tiden til at slå til. Nogle mener faktisk, det er det største problem. Men det er hverken længere ferier, mere orlov eller generelle arbejdstidsforkortelser, der er brug for.

Problemet er efter

CD's opfattelse meget mere at få hverdagen til at hænge sammen. Stress og manglende tid går nemt ud over alle de små og store ting, der hører til at

og arbejde

29

være en familie. Hyggen ved den fælles aftensmad, højtlæsning af den gode historie, legen, samtalen, fælles gøremål og oplevelser.

Folk kan selv gøre meget og prioritere den tid højt, de tilbringer sammen med børnene. Men lovgivning og arbejdsmarked skal hjælpe med til, at far og mor kan leve et godt liv med både familie og arbejde. CD mener, det er umuligt at holde familie- og arbejdsmarkedspolitik adskilt. De to ting kan ikke løsrives fra hinanden, og lovgivningen må tage mest muligt hensyn til begge parter.

Der skal naturligvis være gode muligheder for barselsorlov. Børnepasningsorlov efter aftale med arbejdsgiveren ønsker CD også bevaret, gerne med mere fleksibilitet. Men samtidig ønsker CD at udvikle attraktive alternativer til børnepasningsorloven. Forældrene skal have valgmuligheder, og arbejdsmarkedet må gøres så fleksibelt som muligt.

Nogle ville foretrække regulært deltidsarbejde i en periode frem for orlov, hvis blot vilkårene blev indrettet efter det. CD foreslår for det første mulighed for deltidsbetaling i daginstitutionerne. For det andet foreslår CD en "dagspenge-garanti" for den far eller mor, der går på deltid i en bestemt periode efter aftale med arbejdsgiveren. Ved at bevare sin status som fuldtidsforsikret har man trygheden ved stadig at være sikker på fulde dagspenge som minimumsindtægt, hvis man skulle miste sit arbejde. Gevinsten ved deltid er mere tid til børn og familie, uden at kontakten med arbejdet går tabt.

CD foreslår endvidere en opsparingsmodel for yngre mennesker, for hvem den

fremtidige pension ikke er det mest påtrængende problem, og som måske endda gerne vil arbejde mere end 37 timer om ugen. Inden for et bestemt maksimumsbeløb bør man kunne spare op med fradrag og hæve pengene til en lempelig beskatning i en periode med nedsat arbejdstid eller orlov.

Med CD's forslag til større fleksibilitet og flere valgmuligheder vil man langt bedre kunne planlægge livet som børnefamilie og være mere trygge ved at gå ned i arbejdstid.

Børn skal beskyttes

Lovgivningen skal i enhver henseende beskytte børn. Vi skylder en bedre indsats over for de velfærdstruede børn, der er udsat for omsorgssvigt og dårlige levevilkår. Og især for at undgå tragiske overgreb, er der behov for bedre forebyggelse. I særlige tilfælde kan det være nødvendigt at tvangsfjerne et barn allerede ved fødslen. Seksuelt misbrug af børn, mishandling og vold skal der gribes ind over for så hurtigt og effektivt som overhovedet muligt. Det kræver opmærksomhed fra alle voksne, der omgås børn, så man kan skride ind i tide. Hensynet til barnets tarv skal tages dybt alvorligt.

Det gælder også, når forældre skilles og går hver til sit. Det må være de voksne, der har pligt til at tale sig til rette, så spørgsmål som forældremyndighed og samvær ikke udvikler sig til traumatiske oplevelser for et barn. Barnets principielle ret til begge forældre skal respekteres.

En god opvækst i trygge familieomgivelser, god skolegang og uddannelse er den bedste garanti for, at folk senere i livet kan klare sig selv og har overskud til også at interessere sig for, hvordan det går andre. Det er forudsætningen for at have et velfærdssamfund.

Folkeskolen

En helt ny

Folkeskolen - alles skole

Folkeskolen er samfundets tilbud til alle forældre om at få deres børn undervist på et fælles kulturgrundlag. Alle må derfor kunne stole på, at begrebet folkeskole er et "varemærke" med landsdækkende kvalitetsgaranti, og at undervisningen har samfundets blåstempling som indgang til det næste led i uddannelsessystemet.

Da børn jo er vidt forskellige, skal de naturligvis ikke undervises ens. Folkeskolen skal derimod sikre alle børn lige muligheder for at udvikle evner og potentielle bedst muligt.

Også skolerne er vidt forskellige. Det kan ikke undgås. Men forskelligheden må ikke blive så stor, at eleverne faktisk ikke længere får de lige muligheder, og forældrene føler sig usikre på, hvad de kan forvente af folkeskolen. En vis landsdækkende ensartethed er nødvendig for at kunne tale om en folkeskole. I forbindelse med kvalitetsudvikling af folkeskolen mener CD, der er brug for central fastlæggelse af mål og minimumskrav, der følges op af evalueringer, så man får en "varedeklaration" at forholde sig til.

Folkeskolen skal først og fremmest give eleverne de grundlæggende kundskaber og færdigheder, alle har brug for. Især i de traditionelle skolefag som dansk, matematik, historie og fremmedsprog. Informationsteknologien har med den nye skolelov fået en helt central rolle og skal integreres i alle fag. Oven i det skal eleverne også lære arbejdsmetoder og samarbejds- og omgangsformer. De skal kunne løse opgaver selvstændigt eller i samarbejde - og kunne begå sig fornuftigt mellem andre mennesker.

Folkeskolen fremstår desværre mange steder nedslidt. Og desværre har internationale undersøgelser vist, at den danske folkeskole ikke gør det godt nok på så grundlæggende områder som læsning og matematik. Forældrene har hovedansvaret for børnenes opdra-

gelse. Men flere og flere opgaver er blevet lagt over på skolen, også pasning i skolefritidsordningerne. Danmark i dag har faktisk verdensrekord i børnepasning - men til gengæld bundrekord i Europa i undervisningstid!

Efter CD's opfattelse trænger folkeskolen som helhed alvorligt til en vitaminindsprøjtning. Skolen skal have helt anderledes muligheder for at udfolde sig i overensstemmelse med behovene i det moderne samfund.

Det skal være spændende at gå i skole

Skolen har brug for mere tid. Derfor foreslår CD en skole med tilbud dagen igennem. Det er ingen naturlov, at skoledagen skal splittes op i lektioner à 45 minutter, eller at skemaet skal være det samme hver eneste uge året rundt. Med en omfordeling af undervisningstiden og ved at lade lærerteams undervise to eller flere klasser sammen, kan undervisningen tilrettelægges langt mere fleksibelt ud fra pædagogiske hensyn.

Det er heller ingen naturlov, at lærerne kan gå hjem "efter skoletid". Skolens bygninger og faciliteter skal bruges hele dagen, så undervisning, læring, leg og pauser kan kombineres i nye mønstre uden den stærke opsplitning, der skaber mere forvirring end helhed i børnenes hverdag.

Det er umuligt at opfylde alle kravene om forbedringer og mere hensyn til den enkelte, hvis man ikke vil give tid til faglig fordybelse og kreativ udfoldelse. Derfor mener CD, det er oplagt at bruge eftermiddagstimerne til noget, der både er interessant og styrker indlæringen - frem for blot pasning i en skolefritidsordning. Skolen skal være åben som et samlingssted, hvor eleverne kan få hjælp til lektierne, gå i "læsehjørnet", surfe på internettet eller vælge andre spændende, kreative tilbud.

Det er ikke bare "for sjov"

Det er sjovt at kunne noget, men ikke altid sjovt at lære det! Uden for skolen kender alle børn til at mase og "terpe" for at få lært at fløjte eller spille yo-yo. Der er ingen lette gerveje til det at lære, og det kræver dygtige begejstrede lærere, når eleverne skal motiveres. Det er også vigtigt at engagere forældrene - ikke alene i deres eget barns skolegang, men gerne i hele skolens virke.

Der skal stilles krav, som skal opfyldes af alle - arbejdsro i klassen, fremmøde til tiden, aflevering af opgaver - og der skal stilles krav i undervisningen, som er tilpasset den enkelte elevs behov. Et af undervisningens største problemer har altid været elevernes forskellighed. Nogle er "boglige", andre er det ikke. Derfor skal undervisningen tage udstrakt hensyn til den enkelte elev.

De første år

Det er vigtigt at få godt begyndt. I før-skolealderen skal der derfor sættes mere på at forbedre børnenes forudsætninger ved skolestart. Så snart et barn er parat til det, skal undervisningen starte i både læsning og matematik - begge fag behøver mere tid. Børnehaveklassen må derfor gøres til en obligatorisk indskolingsklasse. I børnehaveklassen skal undervisningen hurtigst muligt differentieres, og lærer og pædagog må i fællesskab finde ud af, hvor langt, den enkelte er i sin udvikling.

CD ser gerne, at lærere og pædagoger samarbejder, men undervisningen i skolens fag er en læreropgave, der kræver en læreruddannelse.

CD ønsker også at diskutere en mere individuel start på skolen med rullende skolestart.

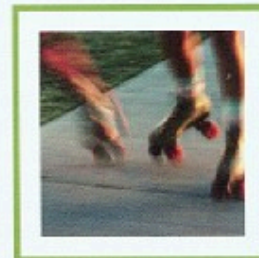
De følgende år

Prøver, karakterer og eksamen skal være en naturlig del af skolen. CD mener, eleverne har krav på at få deres standpunkter vurderet, og bedømmelse med karakterer bør starte i 7. klasse.

Eleverne skal tidligt gøres trygge ved småprøver og samtale om de resultater, de opnår, så de sammen med forældrene hjælpes til at se, hvor der skal gøres noget ekstra - og senere konstatere, at der kommer

noget ud af det. Det er med til at ansvarliggøre eleverne over for skolearbejdet.

Deling af eleverne i boglig og ikke boglig retning ønsker CD ikke at genindføre. Til gengæld er det en betingelse, at undervisningsdifferentieringen funge-

rer, og at man bruger holddeling inden for den enkelte klasse eller på tværs af klassetrin. Formålet er, at den enkelte elev når så højt et niveau, som evner og muligheder tillader. Ingen må holdes tilbage, og der skal sættes ind med hjælp til dem, der har vanskeligheder indlæringsmæssigt eller socialt. Det er en betingelse for ro i undervisningen, at eleverne får de udfordringer, de har brug.

Meget tyder på, at der ikke gøres nok for problemet ordblindhed. En tidlig indsats kan afhjælpe virkningerne af et læsehandicap, og problemet trænger til at synliggøres.

Har vi råd?

Modernisering af bygninger, indkøb af computere, efteruddannelse af lærere osv. - det koster mange penge. De midler, der allerede er til rådighed, kan udnyttes bedre. Og der kan opnås betydelige besparelser på pasningsordningerne i CD's model. Men CD mener ikke, man undgår at investere i folkeskolen, hvis man mener noget alvorligt med at gøre den bedre. Topkvalitet i uddannelserne er en betingelse for, at arbejdsmarkedet kan fungere, og CD mener, at folkeskolen er det sted i uddannelsessystemet, hvor investeringer giver det største afkast.

Arbejdsmarked

Fleksibelt arbejds

Et fleksibelt arbejdsmarked

Arbejdsmarkedspolitik står ikke alene. Erhvervslivets vilkår, uddannelse, det sociale system, familiepolitik, ældrepolitik - alt det skal være i orden for at have et velfungerende arbejdsmarked. Danskerne er nogle af dem, der arbejder mest i hele verden. Arbejde fylder for manges vedkommende det meste af den vågne tilværelse. Samtidig er mange danskere helt uden for arbejdsmarkedet. Problemstillingen i dag er et paradoks, hvor virksomhederne på den ene side har mangel på arbejdskraft, og de private husholdninger mangel på service, mens der på den anden side er mange mennesker på overførselsindkomst, der gerne vil i gang. Men de kan ikke få et job. Vil vi bevare velfærdssamfundet, må vi fjerne stive barrierer på mange områder, så vi opnår et mere fleksibelt arbejdsmarked.

Vi skal leve af erhvervslivet

Erhvervslivet skal vi alle leve af, og derfor skal det have de bedste konkurrencebetingelser. Først og fremmest skal rammevilkårene være i orden. Det omfatter blandt andet gode skoler og uddannelsesforhold, forskning af høj kvalitet, gode transportforhold både for gods og personer samt sikre informationsveje.

Virksomhederne skal ikke bebyrdes af "administrativt bøv" med unødigt papirarbejde eller kontrol ned i mindste detalje. Der skal forenkles og ryddes op i love, afgifter, gebyrer og regler. Offentlige myndigheder må give bedre service og sørge for, at samme oplysning fra en virksomhed ikke skal gives mere end én gang. Især små virksomheder og iværksættere kan lattes betydeligt på den måde, og målet er at gøre det mere tiltrækkende at starte som selvstændig for "dem med de gode idéer".

CD ønsker også en lav og konkurrencedygtig erhvervsbeskatning. Det kan give andre lande lyst til at investere her i Danmark, så der bliver skabt flere arbejdspladser.

Jobfradrag - skattelettelse til lavtlønnede

Der er en masse servicejob - i virksomhederne og i hjemmene - der ligger og venter, men som ikke udføres i dag. Derfor siger CD: Vi må finde en model gennem skattesystemet og overenskomster for arbejdsmarkedet, der gør servicen så billig, at både

virksomheder, børnefamilier og ældre har råd til at betale den. Samtidig må medarbejderen sikres en indkomst, der er stor nok til, at det kan betale sig at tage et servicejob.

Derfor foreslår CD et jobfradrag, der sikrer lavtlønnede en lavere skat. Bag forslaget ligger tanken om at gøre det muligt, at en løn på omkring 60 kroner i timen giver den samme indkomst efter skat som en timeløn på 80 kroner i dag.

HjemmeService

HjemmeService er blevet en kæmpesucces for de mange, der er kommet i arbejde eller har startet egen virksomhed, og for dem, der har fået rengøring og havearbejde udført til en overkommelig betaling. CD ønsker ideen om HjemmeService udvidet til endnu flere servicejob, blandt andet lettere reparationer og vedligeholdelse af boligen. Men der mangler arbejdskraft, og det understreger behovet for fleksibilitet på arbejdsmarkedet.

Uddannelse

Danmark har brug for en højt uddannet arbejdsstyrke, der løbende efteruddannes. Det er en betingelse for at udvikle vort velfærdssamfund og bevare den høje levestandard. Derfor vil CD styrke uddannelserne på alle niveauer. Det begynder med folkeskolen og gymnasiet, hvor man skal opnå et grundlag for at videreudanne sig og senere arbejde i et højteknologisk samfund. Folkeskolens indførelse af EDB skal efterhånden sørge for, at alle bliver fortrolige med den nye teknologi i en tidlig alder. Hvis ikke uddannelsen følger med, bliver Danmark overhalet af konkurrenterne i andre lande.

Arbejdsmiljø

På trods af et højt niveau for arbejdsmiljø i Danmark er det stadig ikke godt nok. Indsatsen skal bidrage til, at danske arbejdspladser bliver sikre, sunde og udviklende til gavn for de ansatte og for virksomhederne. CD ønsker, at arbejdsmiljøpolitikken så vidt muligt udvikles i samarbejde mellem arbejdstagere og arbejdsgivere. Mange ulykker kunne forhindres, hvis blot arbejdsmiljøloven blev overholdt. Overtrædes loven skal bøderne være så store, at man ikke kan "betale sig fra" et dårligt arbejdsmiljø. Mange småbestemmelser kunne med fordel fjernes, så man kunne koncentrere indsatsen om de alvorlige ting.

Arbejdsmarkeds- og familiepolitik

CD mener, det er umuligt at holde arbejdsmarkeds- og familiepolitik adskilt. De to ting kan ikke løsrives fra hinanden, og lovgivningen må tage mest muligt hensyn til begge parter.

Der skal naturligvis være gode muligheder for barselsorlov. Børnepasningsorlov efter aftale med arbejdsgiveren ønsker CD også bevaret, gerne med mere fleksibilitet. Men samtidig ønsker CD at udvikle attraktive alternativer til børnepasningsloven. Undersøgelser viser, at det hovedsageligt er kvinderne, der bruger orlovsmulighederne, og orlov i længere tid kan i værste fald betyde udstødelse fra arbejdsmarkedet. Det er til skade for både kvinderne og for arbejdsmarkedet. Forældrene skal derfor have valgmuligheder, og arbejdsmarkedet må gøres så fleksibelt som muligt.

Nogle ville foretrække regulært deltidsarbejde i en periode for at bevare forbindelsen til arbejdspladsen, hvis blot vilkårene blev indrettet efter det. CD foreslår en "dagpengegaranti" for den far eller mor, der går på deltid i en bestemt periode efter aftale med arbejdsgiveren. Ved at bevare sin status som fuldtidsforsikret har man trygheden ved stadig at være sikker på fulde dagpenge som minimumsindtægt, hvis man skulle miste sit arbejde. CD foreslår endvidere en opsparingsmodel rettet mod yngre mennesker. Inden for et bestemt maksimumsbeløb bør man kunne spare

op med fradrag og hæve pengene til en lempelig beskatning senere som supplement til indtægten i en periode med nedsat arbejdstid eller orlov.

Aktiv Arbejdsmarkedspolitik

Større krav til de arbejdsløse sammen med bedre tilbud om jobtræning og uddannelse kan hjælpe mange i gang igen. I socialpolitikken er et af målene at hjælpe flere ind på arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedet skal også have plads til dem, der på grund af alder eller handicap ikke kan klare et job på fuld tid og for fuld kraft. Flexjob og skånejob er måder at tilpasse arbejdsmarkedet på, så der bliver plads til flere. Men det er afgørende for CD, at ingen skal presses ud i arbejde, der enten ikke er der, eller de ikke kan klare. Det skal være ved nye tilbud og bedre forhold på arbejdsmarkedet, vi får flere i arbejde - ikke ved at forringe førtidspension, efterløn, dagpengesatser eller orlovsordninger. CD ønsker også at bevare dagpengegarantien for de 50-59 årige, som ellers kan miste muligheden for at gå på efterløn.

Efterløn

CD ønsker bedre muligheder for fleksibel tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og ser gerne, at flere ældre fortsætter på jobbet, også når de er fyldt 60 år. Men det skal ske ved at gøre det mere attraktivt at fortsætte, ikke ved at forringe efterlønnen eller folkepensionen. Først og fremmest må virksomhederne selv i gang med en holdningsændring, så man kommer væk fra fordomme og vanetænkning. Der er brug for en helt ny seniorpolitik, hvor de ældre medarbejders viden og erfaring værdsættes og udnyttes bedst muligt, for eksempel i særlige seniorjob. Det er vigtigt at vedligeholde ældre medarbejders kvalifikationer ved efteruddannelse.

Ældrepolitik

Ældrepolitik i

Den "tikkende ældrebombe"

Vi ved, at antallet af ældre over 67 år vil stige betydeligt om 20-30 år, og det har skabt frygt for, om der kan blive råd til at bevare efterløn og folkepension. Nogle mener derfor, man bør stramme reglerne for efterløn eller helt afskaffe den for at tvinge de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet. Det ønsker CD ikke. Ingen skal tvinges til at blive ved længere, end de har kræfter til.

CD vil langt hellere gøre det meget mere attraktivt at blive længere på arbejdsmarkedet. Først og fremmest må virksomhederne selv i gang med en holdningsændring, så man kommer væk fra fordomme og vænetænkning. Der er brug for en helt ny seniorkultur, der værdsætter de ældre medarbejders viden og erfaring. CD ønsker mulighed for fleksibel tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, både hvad angår alder og arbejdstid, og de ældre må ikke diskrimineres med hensyn til efteruddannelse.

For dem, der ikke kan klare det gamle job på fuld tid for fuld fart, må der oprettes seniorjob med et andet indhold, og der bør være adgang til arbejde på deltid.

Det afgørende er ikke, hvor mange der er i arbejde hvor længe. Det er derimod værdien af produktionen, og at vi kan få den afsat. Det kræver et velfungerende erhvervsliv, der kan tjene pengene hjem. Desuden vil fremtidens ældre i langt højere grad have sparet op til alderdommen på en pensionsordning.

Planlægning i tide

Når nu vi ved, at antallet af ældre vil stige, mener CD, det offentlige må planlægge i tide, ikke mindst på boligområdet. For eksempel er de situationer helt uacceptable, hvor ældre, der har været på sygehus, ikke kan udskrives, fordi kommunen ikke har et tilbud til dem. Der er tale om "kassetænkning", som CD er stærkt imod. Selv om amtet nu kan "straffe" kommunen og kræve betaling for pleje af den patient, der burde have været udskrevet, går det stadig ud over livskvaliteten for det menneske, der venter.

Der skal være rummelige omsorgsboliger til dem, der ikke længere kan klare sig selv. Der skal være "Olle-Koller" til dem, der kan finde ud af noget i fællesskab. Der skal være ældreregnede boliger til dem, der gerne vil bo for sig selv. Der skal både være noget til

at leje og noget til at eje - og der skal være hjælp og omsorg til rådighed for dem, der har brug for det, uanset boligform.

Vi ved endvidere, at fremtidens ældre vil have betydeligt flere penge mellem hænderne på grund af pensionsopsparingen, og de vil derfor stille større krav til kvaliteten i det, der tilbydes, og de vil have valgmuligheder. Det skal der tages højde for i kommunerne.

Den enkelte må også selv i god tid planlægge "den tredje alder". Det er grundlæggende vores eget ansvar. Så mange som muligt må allerede fra de unge år spare op på en pensionsordning, og man skal vælge sin ældrebolig i tide, mens man har kræfter til at flytte til noget mindre og mere ældreegnet. Derfor bør kommunerne tilbyde en ældreboligrådgivning, som kan give individuel vejledning om boligmuligheder og give gode råd om juridiske og økonomiske spørgsmål.

Behovene er vidt forskellige

CD lover ikke milliarder til højere pension eller bedre ydelser til alle. De ældre er vidt forskellige. Ensomheden og manglen på mennesker til at løse serviceopgaverne hører til de største udfordringer i ældrepolitikken.

Der er "joggerne" og de mange andre superaktive ældre, der har det sociale netværk i orden med familie og gamle eller nye venner. De er langt mindre udsat for svækkelse eller sygdom og klarer sig selv måske hele livet.

Familierne har et stort ansvar for ikke at glemme deres ældre. Alle kan gøre noget, og det offentlige er ikke alene om at have ansvaret for velfærd. Men der er også den gruppe, der har et klart behov for, at fællesskabet - samfundet - træder til. Det er vidt forskelligt, hvad der er brug for, og det er ofte den menneskelige omsorg, der mangler allermost. Fysisk pleje og praktisk hjælp, der gives med respekt og værdighed af professionelle personer, er vigtig, men ikke nok. Det offentlige er også forpligtet til at sørge for, at der er personer, der kan sætte sig ned, tage en kop kaffe og få den lille snak, der kan betyde så meget.

Det mangler der "hænder" til.

Samtidig er det et stort problem at skaffe job på arbejdsmarkedet til mange mennesker, der i stedet må leve af en overførselsindkomst uden noget at lave. CD mener, det er oplagt at gøre brug af erhvervsevnen hos disse mennesker - også blandt seniorerne - til udbygning af en bedre ældre-service.

Hjemmepleje og hjemmehjælp

Kommunerne skal sørge for, at opgaverne bliver løst, når de ældre har brug for hjælp. Især hjemmehjælpen har været meget kritiseret. Dels fordi den er tilrettelagt for dårligt, og dels fordi mange ikke føler, de får den hjælp, de har behov for. Kommunerne skærer ned af økonomiske grunde, og beslutningen træffes ofte, uden at en kommune har besøgt den ældre og vurderet, om helbred og behov har ændret sig. Det mener CD ikke er acceptabelt.

CD ønsker først og fremmest at ændre systemet for tildeling af personlig pleje til ældre i eget hjem. Det skal ske ved, at hjælpen visiteres af hjemmeplejen og egen læge i samråd med den, der skal modtage hjælpen. CD ønsker, at de ældre derved får et retskrav på ydelsen. Gives den ikke, som aftalt, eller ændres aftalen uden om modtageren, skal der kunne klages over kommunens afgørelse.

Dernæst mener CD, der skal være mulighed for at vælge mellem en privat og en offentlig løsning. Ved udlisning skal formålet være at få alternativer til den kommunale service. Det giver konkurrence, som kan forbedre kvaliteten i servicen - men på den udtrykkelige betingelse, at kommunen har ansvaret, og at den ikke bare sikrer sig en god pris, men også sætter mål på kvaliteten.

Hjemmeservice er velegnet til at deltage i den praktiske hjælp, og den ældre kan så supplere med ekstra hjælp til en billig penge. Hvis privat hjemmehjælp kan gøres mere serviceorienteret

og brugervenlig i forhold til de stive normer i den kommunale, vil meget være vundet.

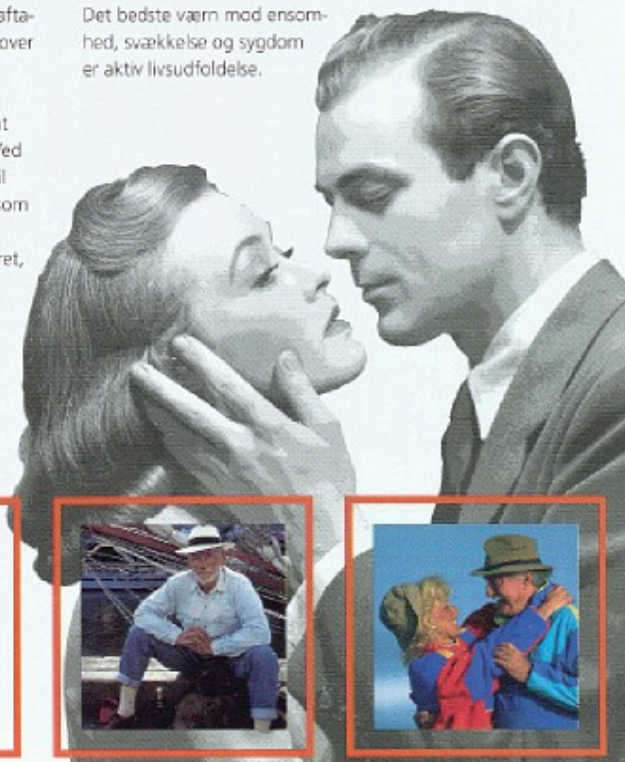
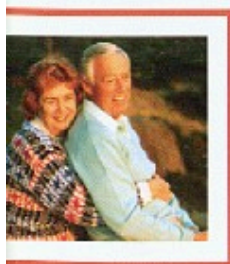
Endelig ønsker CD, det skal være muligt at udlisere både hjemmehjælp og hjemmesygepleje samlet.

Livskvalitet

Når man ikke længere er på arbejdsmarkedet, føler mange det som en dramatisk ændring, hvor man mister betydning og selvværd. Også derfor er en gradvis tilbagetrækning at foretrække. Det er vigtigt, at både det offentlige og private organisationer eller foreninger sørger for mødesteder og et varieret tilbud om aktiviteter for de ældre medborgere.

Sund kost og motion betyder meget for helbredet, men så sandelig også for livsglæden. Så længe man har noget af sin mobilitet i behold, gælder det om at komme ud og være i selskab med andre. Derfor foreslår CD, hvor der er mulighed for det, at kommunen som alternativ til den udbragte måske dybfrosne mad, uddeler spisebilletter til små hyggelige spisesteder. På den måde kan den varme mad i hyggeligt samvær med andre blive noget, man ser frem til.

Det bedste værn mod ensomhed, svækkelse og sygdom er aktiv livsudfoldelse.

Flygtninge

Human udlæn

Dansk grundholdning

Danmark må gerne være kendt som det rige land, vi er. Meget gerne endda. Men danskerne skal også kendes på, at de har tanke for andres fattigdom og nød og ikke viger tilbage for at dele noget af rigdommen med andre. Det har vi tradition for i god overensstemmelse med det danske menneskesyn.

En sådan grundholdning stopper ikke ved landegrænsen, og Danmark kan ikke lukke sig ude fra den internationale virkelighed. Derfor har vi tilsluttet os internationale aftaler og konventioner, som dansk lovgivning skal leve op til. Danmark er da også blevet kendt og respekteret for sin humanitære holdning. Ikke alene i flygtningepolitikken, men også når det gælder niveauet i u-landsbistanden, der samtidig er en væsentlig del af vores sikkerhedspolitik. Det kan vi være stolte over.

De fleste danskere er enige om, at vi skal hjælpe folk i nød. Alligevel er temaet påtrængende, ængstelsen er stor - og harmen ikke mindre, når talen falder på illegale flygtninge, utilsigtet store sociale ydelser eller den helt uacceptable opførsel hos nogle få rundt omkring. Hvor meget skal vi finde os i? Det store flertal af danskerne har et kristent og humanitært menneskesyn, men vi må naturligvis kræve samme respekt for love og regler af andre, som vi kræver det af os selv.

Der må være en grænse

For at holde balancen og opretholde forståelsen i befolkningen må der være grænser. Ingen ønsker at føle sig snydt eller misbrugt.

Det er menneskeligt forståeligt, at fattigdom og udsigten til et liv uden håb for ens børn kan føre til ønsket om at bryde op og søge et bedre liv i et rigt land. Men hverken Danmark eller Europa kan bære folkevandringer, hvor millionvis af fattige søger hertil. Derfor er u-landsbistanden fra både os og den øvrige vestlige verden helt nødvendig for, at så mange som muligt kan hjælpes til en bedre tilværelse i deres eget hjemland.

Anderledes forholder det sig med krigsramte og/eller forfulgte flygtninge. Hvor det lader sig gøre, bør de hjælpes så tæt på deres hjemland som muligt. Det vil gøre deres tilbagevendende lettere, og man vil kunne

hjælpe flere for de penge, der er til rådighed. Men det er uundgåeligt, at der også kommer flygtninge hertil. I den situation er Danmark forpligtet af internationale aftaler om at give asyl, hvis en række betingelser er opfyldt. Sådan skal det være. Vi skal fortsat hjælpe disse mennesker til så vidt muligt at vende tilbage til hjemlandet, men det er uundgåeligt, at der er flygtninge, der må blive. Dem må vi hjælpe til en tilværelse på lige fod med danskerne.

Desværre er tonen i debatten blevet unødigt skarp. Der udtrykkes holdninger og bruges udtryk, som er langt mere umenneskelige end for blot få år siden. Det kan vi ikke være bekendt, og man må spørge, hvorfor?

De uløste problemer

Alt for mange ved ikke, hvor meget der egentlig skal til for at opnå asyl. Mange af de strømninger, Folketinget har gennemført i de senere år er knap nok opfattet i befolkningen. Det er ofte mangel på almindelig information og viden om fakta, der skaber modvilje. Og det er tit manglende kendskab til andre kulturer, der skaber mistro.

Men hertil kommer alle de uløste praktiske problemer. Der er børnene af udenlandsk oprindelse, der ikke kan tale dansk, når de starter i skolen - det nærmer sig mishandling af disse børn, og det forringer undervisningen for de dansk-talende. Der er den ulige fordeling af tosprogede børn på vore skoler. Der er den ulige fordeling af flygtninge og indvandrere i vore kommuner. Der er de få unge af indvanderoprindelse, der opfører sig helt uacceptabelt efter enhver målestok. Der er de få tilfælde, hvor der er uddelt skyhøje beløb i social hjælp - fordi reglerne er udformet efter danske normer, og der ikke i tide er taget højde for andre kulturers familiemønstre. Der er arbejdsløsheden, der er alt for høj blandt folk af udenlandsk oprindelse - for slet ikke at tale om de unge under uddannelse, der ikke får en praktikplads, fordi deres navn er "forkert".

Debatten

Alle disse forhold, skal der tales om. Hvis noget går skævt, skal det påpeges. Alle oplysninger skal lægges frem og være tilgængelige, så folk kan sætte sig ind i dem. Det er forudsætningen for at skelne mellem fakta og myter og for at få noget gjort ved tingene.

Hvad man derimod ikke må, er at give flygtninge eller indvandrere skylden for problemer, de er uden skyld i. De er kommet hertil i kraft af internationale aftaler og de regler, som vi danskere selv har fastlagt. De bor, arbejder, uddanner sig og får sociale ydelser i kraft af den planlægning, som danske myndigheder har ansvaret for. Forbryder en herboende udlænding sig til gengæld imod lov og ret, må det danske samfund naturligvis reagere og i grove tilfælde skride til udvisning.

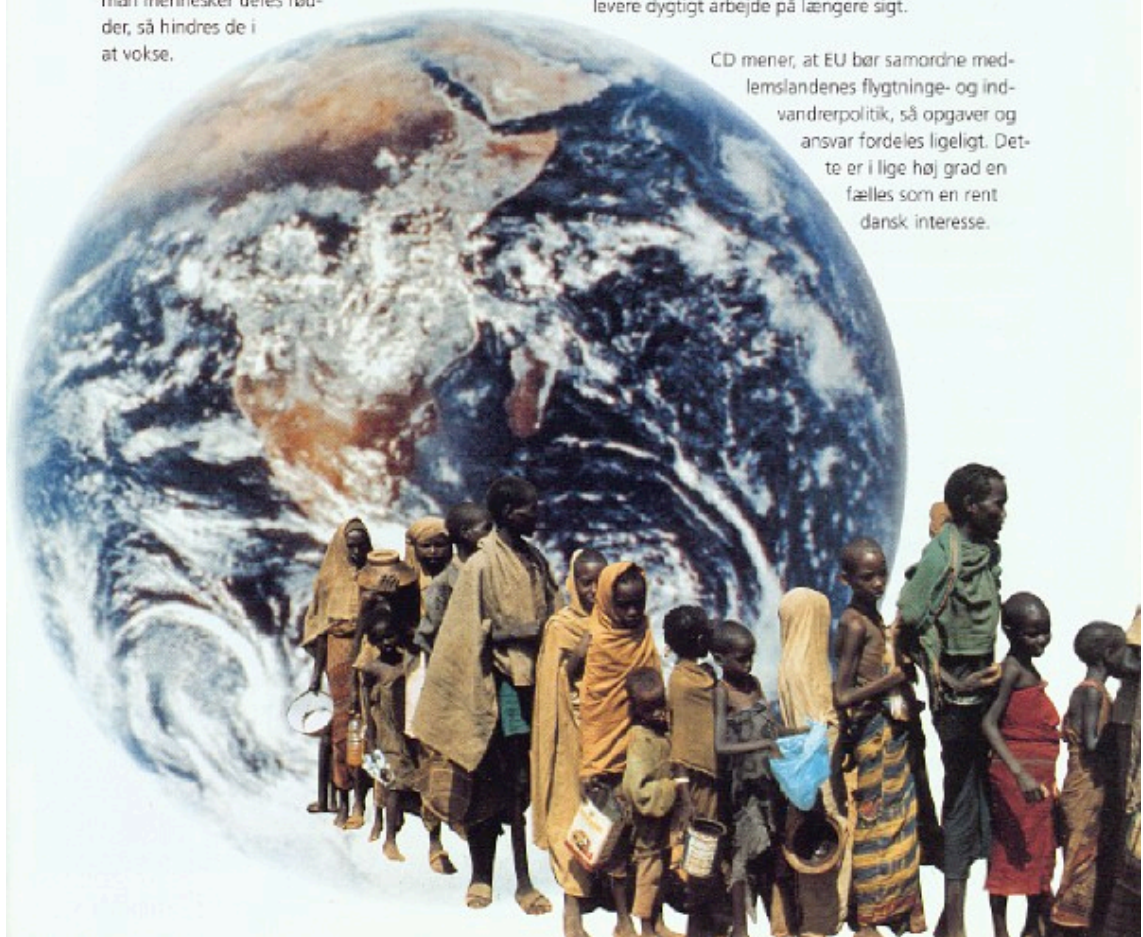
CD har til enhver tid deltaget flittigt i debatten om alle disse ting. Holdningerne er velkendte. Flygtninge, der opholder sig lovligt her i landet, skal mødes med samme hensyntagen og respekt som medmennesker af dansk herkomst. CD siger klart ja til integration, og et lige så klart nej til krav om, at herboende udlændinge skal opgive deres egenart og kultur. Fraskærer man mennesker deres rødder, så hindres de i at vokse.

Løsninger

Den 26. juni 1998 vedtog et bredt politisk flertal i Folketinget ny lovgivning om flygtninge og udlændinge. Der er tale om en række stramminger, herunder pligter for at få lov til at være i Danmark. Vigtigst er kravet om at lære dansk. Desuden er samtlige kommuner nu pålagt medansvar for løsningen af de mange opgaver, hvorved der bliver en mere jævn geografisk fordeling af nyankomne.

CD har støttet og stemt for denne "udlændinge-pakke" - naturligvis under den forudsætning, at indholdet lever op til konventioner og aftaler, som Danmark har godkendt. Dermed er der skabt ro i en årrække fremover om disse forhold. Det er særdeles værdifuldt for de vanskeligst stillede flygtninge, det skaber tryghed i offentligheden, og det giver sagsbehandlere rimelige betingelser for at kunne planlægge og levere dygtigt arbejde på længere sigt.

CD mener, at EU bør samordne medlemslandenes flygtninge- og indvandrerpolitik, så opgaver og ansvar fordeles ligeligt. Dette er i lige høj grad en fælles som en rent dansk interesse.

Forsvaret

Et forsvarligt

Et forsvarligt forsvar

Magtforholdene i verden bestemmer, hvor og hvornår de demokratiske lande i fællesskab tvinges til at forsvare deres fred og frihed med militære midler.

Forsvaret kommer ind i billedet der, hvor fredelige midler ikke kan forhindre andres anvendelse af militær magt. Først og fremmest naturligvis hvis selve Danmark trues, men sandelig også hvis freden i Europa eller verdensfreden er på spil. Fred er en livsvigtig dansk interesse. Dertil kommer de vigtige civile opgaver, som forsvaret udfører ved ulykker og katastrofer.

Den aktuelle forsvarspolitiske situation

Afslutningen af den kolde krig og opløsningen af Sovjetimperiet ændrede afgørende forholdene for Danmarks forsvar. Flertallet af de lande, som tidligere intenst trænede i at angribe blandt andre Danmark, har nu demokratiske styreform. Adskillige er på vej ind i NATO, og vi forbereder sammen med dem et fælles forsvar. I dag er der ingen overhængende risiko for krig i Europa, men de ustabile forhold i verden gør det klogt at være forberedt på nye trusler.

Varslet vil ikke længere være timer eller dage, men måneder eller år. Derfor er det blevet muligt at indsætte uddannede soldater og moderne krigsmateriel til beskyttelse af fred og frihed uden for NATO-området.

Fredsbevarende opgaver

De konfliktforebyggende, fredsbevarende og freds-skabende opgaver har stor værdi, som situationen er i dag, hvor der hverken foreligger en umiddelbar militær trussel mod Danmark eller mod NATO i det hele taget. CD mener:

- De opgaver, danske hærstyrker påtager sig, skal primært ligge inden for Europa eller dets nærømråde. Kun en global stormagt kan påtage sig at uddanne soldater til indsats under alle tænkelige geografiske og klimatiske forhold. Danmark skal ikke uddanne soldater til indsats i ørken- eller junglemråder.
- Det materiel, der anskaffes til dansk forsvar med henblik på fredsbevarende opgaver, skal kunne anvendes i forbindelse med løsningen af NATO's og Danmarks primære forsvarsopgave.

- Ud over det egentlige formål med den fredsbevarende aktion er det en uvurderlig gevinst, at danske soldater bliver dygtige og på den måde får erfaring.

- Udgifter forbundet med fredsbevarende opgaver skal om nødvendigt afholdes over ekstrabevillinger til forsvaret.

NATO

I CD's formålsparagraf er et af de fem punkter, at CD arbejder for:

- Det bedst mulige sammenhold mellem alle lande med demokratisk styreform med udgangspunkt i Det atlantiske Fællesskab.

CD har siden sin stiftelse for 25 år siden kæmpet for, at Danmark skulle være et fuldgældigt medlem af NATO. Medlemskabet tager vi måske for givet i dag, men vi skal ikke langt tilbage i historien for at finde partier, der var imod, at Danmark indgik i NATO's forsvarsalliance.

Dansk forsvar skal fortsat betale "forsikringspræmien" til NATO ved at deltage i det integrerede NATO-forsvar med de styrker af alle tre værn, som landets størrelse og økonomi berettiger. De danske styrker skal have en uddannelse og et materielssystem, der i kvalitet fuldt ud er på højde med det, tilsvarende lande i NATO råder over.

Danmarks forsvarsbudget var i 1997 på 1,7 procent af bruttonationalproduktet (BNP). Til sammenligning brugte Norge 2,2 procent af BNP, Sverige 2,3 procent, og EU-gennemsnittet var på 2,2 procent. Danmark bruger altså betydeligt mindre end andre lande. Vi har så at sige allerede hævet "fredsdividenden", da den del af BNP, vi bruger på forsvar, er reduceret med knap 20 procent på ti år. CD mener ikke, der er grundlag for yderligere nedskæringer.

NATO og Danmark skal naturligvis ikke være "rustet til tænderne" som under den kolde krig, men ingen kan garantere for evig fred i Europa og dets nærømråde. I vor turbulente tid kan forholdene hurtigt ændre sig. Derfor opretholder NATO kampklare styrker, og det skal Danmark også. Danmark må være rede til at deltage med enheder af alle tre værn og også med

materiel som for eksempel krigsskibe, der er egnede til indsats uden for dansk nærømråde.

Vil man være med i en alliance - og det har Danmark stor fordel af - så må man være et fuldt ud troværdigt og helhjertet medlem. Samarbejde bygger på tillid.

CD ønsker Danmark som fuldt medlem af Den vest-europæiske Union (WEU). Ligesom NATO påvirker Danmarks fred, påvirker WEU's beslutninger i allerhøjeste grad Danmark. Derfor skal vi sidde med ved bordet. Danmarks medlemskab af WEU skal naturligvis besluttes ved en folkeafstemning, da det er et af de fire forbehold til Maastrichttraktaten, og CD anbefaler et klart ja.

Forsvaret af det danske territorium

Med NATO-udvidelsen vil grænserne for forsvarsområdet ligge langt borte fra Danmark. Kommende konfliktområder kan dukke op øst eller syd for NATO's

område. Men den tid er forlængst forbi, hvor kamp-handlinger foregår i frontlinier. Militære styrkers mobilitet betyder, at angreb kan sættes ind dybt inde i baglandet, og terrorhandlinger kan ramme mål overalt.

Der vil ikke være sikre områder, der ikke behøver forsvarsstyrker. I en situation, hvor en del af den danske felthær er indsat uden for dansk område, må der stadig være forsvarsstyrker tilbage i landet. Derfor anser CD det for vigtigt, at lokalforsvaret ikke kun opretholdes, som det er nu, men gives et reelt indhold. Ikke som stående styrke, men som en reel mobiliseringsstyrke, der råder over personel og materiel.

Forsvaret er ikke som et gasblus, man skruer op og ned efter behov. Har man først slækket på uddannelsen af soldater og officerer, tager det mange år at genopbygge en tilstrækkelig og velfungerende styrke. Det samme gælder materielsiden. Kampfly, kampvogne, ubåde osv. skal altid være til rådighed - ordrer på militært materiel må ofte afgives på mange års sigt. Den hastige teknologiske udvikling gør det på samme måde nødvendigt hele tiden at råde over materiel og uddannet personel, der er à jour med de nyeste teknologiske fremskridt.

CD ønsker at opretholde værnepligten og samtidig at udnytte de værnepligtige bedre. Danmarks forsvar skal stadig være en folkesag. Samtidig skal forsvaret bestå af en kerne af professionelle. Balancen mellem antallet af professionelle og værnepligtige skal afgøres ud fra en militær vurdering af, hvordan man får det bedst mulige forsvar for pengene.

Har vi råd?

CD mener, at de opgaver, forsvaret er pålagt efter den gældende lov, er yderst relevante. Både i den aktuelle situation og på længere sigt. Og selvfølgelig skal de nødvendige midler til løsning af opgaverne stilles til rådighed. Danmark er et af de NATO-lande, der i forhold til sin velstand og sit indbyggerantal yder mindst. Det koster at have et meningsfyldt forsvar, og som en englænder engang sagde, "en nation, der tænker mere på sin velstand end på sin frihed, vil miste sin frihed, og - ironisk nok - også sin velstand".

Hjemmeværnet

Værn om hjem

Værn om Hjemmeværnet

Hjemmeværnets opgaver og formål skal opretholdes uændret. CD mener, at Hjemmeværnet er en værdifuld krumtap i det danske forsvar, der ikke skal svækkes - hverken økonomisk eller i udformning. Jo mere internationalt orienteret det egentlige forsvar bliver, desto vigtigere er Hjemmeværnets opgaver lokalt og regionalt inden for Danmarks grænser.

Den aktuelle forsvarspolitiske situation

Afslutningen af den kolde krig og opløsningen af Sovjetimperiet ændrede afgørende forholdene for Danmarks forsvar. Flertallet af de lande, som tidligere intenst trænedes i at angribe blandt andre Danmark, har nu demokratiske styreform. Adskillige er på vej ind i NATO, og vi forbereder sammen med dem et fælles forsvar. I dag er der ingen overhængende risiko for krig i Europa, men de ustabile forhold i verden gør det klogt at være forberedt på nye trusler.

Vårstid vil ikke længere være timer eller dage, men måneder eller år. Derfor er det blevet muligt at indsætte uddannede soldater og moderne krigsmateriel til beskyttelse af fred og frihed uden for NATO-området.

Hjemmeværnets berettigelse

CD ser først og fremmest Hjemmeværnet som en manifestation af befolkningens forsvarsvilje. Modstandsbevægelsen under besættelsen lærte os, at befolkningens eget forsvar ikke blot opfattes som en værnepligt, men også som en værneret.

Udviklingen har medført, at militæret indkalder stadig færre værnepligtige. Derved har Hjemmeværnet fået større betydning. Hjemmeværnet er det sted, hvor danske mænd og kvinder, der ønsker det, kan blive uddannet i våbenbrug og løsning af militære opgaver under forsvarlige forhold og under ansvar over for landets myndigheder.

De forholdsvis få forsvarsstyrker, Danmark råder over, betyder, at Hjemmeværnet under krig er et vigtigt og nødvendigt supplement til lokalforsvaret, til felthæren, når den kæmper inden for dansk område, og til kyst-, havne- og luftovervågningen. Under fredsforhold er Hjemmeværnets overvågning og melding om mistænkelige aktiviteter af stor betydning.

Hjemmeværnet i dag

Der er i dag omkring 65.000 personer i Hjemmeværnet, fordelt på Hær-, Marine- og Flyverhjemmeværnet. Langt hovedparten af dette personel er frivilligt og ulønnet.

I fredstid er Hjemmeværnet direkte underlagt forsvarsministeren. I en krise- eller krigssituation er Hjemmeværnet underlagt forsvarschefen.

Hjemmeværnet er organiseret i distrikter, således at der i alle egne af landet befinder sig hjemmeværnsenheder. Opgaverne i tilfælde af krig er inden for disse distrikter at overvåge området, melde om fjenden, bevogte vigtige installationer samt at nedkæmpe mindre, fjendtlige enheder. Hjemmeværnsfolkernes lokalkendskab gør dem særdeles egnede til at løse disse opgaver.

Hjemmeværnets bevæbning

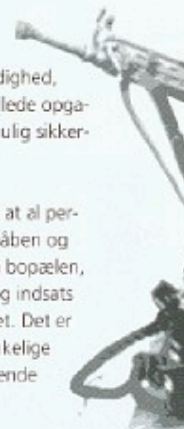
Enhver dansk statsborger, der er fyldt 18 år, og som ikke har gjort sig skyldig i alvorlig kriminalitet, som findes egnet til at omgås skydevåben, og hvis vandet der i øvrigt ikke kan udsættes noget på, skal som hidtil kunne optages i Hjemmeværnet.

Enhederne og de enkelte personer skal have de våben og det materiel til deres rådighed, som mest hensigtsmæssigt kan løse de stillede opgaver, og som i tilfælde af krig giver størst mulig sikkerhed.

Det er en grundpille i hjemmeværnsiden, at al personlig udrustning, inklusive den enkeltes våben og beredskabsammunition, kan opbevares på bopælen, så personalet straks er klar til udrykning og indsats ved alarmering. Det ønsker CD ikke ændret. Det er en forudsætning, at der fortsat er alle tænkelige kontrolforanstaltninger til at sikre betryggende opbevaring af våben og ammunition.

Hjemmeværnets opgaver

De opgaver, Hjemmeværnet pålægges i fredstid, skal være af en karakter, der svarer til de militære opgaver, hjemmeværnsfolkene træner i, og som er deres

motiv til at være i Hjemmeværnet. Blot fordi den militære trussel mod Danmark umiddelbart anses for borte, er der ingen garantier for evig fred.

Derfor skal Hjemmeværnet ikke overgå til løsning af rent civile opgaver på blandt andet miljøområdet. I fredstid skal opgaverne for eksempel være:

- Eftersøgning af forsvundne personer
- Trafikregulering mv. ved større arrangementer
- Katastrofehjælp

Hjemmeværnet skal ikke deltage i fredsskabende opgaver ude i verden - det er militærets opgave. Men CD støtter, at Hjemmeværnet yder assistance i forbindelse med oprettelse af hjemmeværn blandt andet i de baltiske lande.

Med hensyn til Hjemmeværnets krigsmæssige opgaver mener CD, det bør overvejes at anvende special-

enheder (panserværns-, sanitets- og politienheder) også uden for selve hjemmeværnsdistriktet.

Er Hjemmeværnet pengene værd?

Investeringen i Hjemmeværnet giver Danmark særdeles meget for pengene. Hjemmeværnet er et lavprisforsvar med et budget på omkring 650 millioner kroner - under fem procent af det samlede forsvarsbudget. Hjemmeværnet kan naturligvis ikke stå alene og har sin eksistensberettigelse i forbindelse med de tre militære værn. Men uden Hjemmeværnet måtte forsvarsudgifterne øges med mange gange det, Hjemmeværnet koster, såfremt vi skulle opretholde det samme forsvarsberedskab.

Det frivillige Hjemmeværn synliggør vort lands forsvarsvilje. Det billede vil CD bevare. Også nu, hvor forsvarsnegative kræfter vejrer morgenluft efter afspændingen mellem øst og vest. CD må minde om, at det tager rigtig mange år at genopbygge et Hjemmeværn, hvis det bliver helt eller delvis nedlagt - og at genskabe forsvarsinteressen, hvis den først er borte.

EU Den europæiske

CD ønsker et stærkt Europa

Siden CD blev stiftet for 25 år siden, har et af punkterne i partiets formålsparagraf været, at CD arbejder for:

- Et forenet Europa.

Danskernes tilsluttede sig EF i 1972 og sagde dermed ja til et politisk og økonomisk fællesskab. Det Europæiske Fællesskab blev til, fordi man klart erkendte, hvilke problemer der havde ført til anden verdenskrig: Dårlig økonomi, svage demokratier og fanatisk nationalisme. Det må ikke ske igen. EF's mål var at sikre økonomisk fremgang, at styrke demokratierne og at skabe social tryghed. Det Europæiske Fællesskab er først og fremmest et politisk projekt, hvor samhandel frit over grænserne spiller en vigtig rolle. Hovedformålet er at skabe et forpligtende samarbejde i Europa, hvor de store ikke kan "tryne" de små, og hvor uenighed ikke fører til krig, men til forhandlinger og løsninger.

Det er vigtigt at være med

Hvorfor er mange danskere skeptiske over for at samarbejde i Europa? Danmark er verdensmestre i det samarbejdende folkestyre, men alligevel holder vi os tilbage. Når man samarbejder, laver man kompromiser, og de store lande vil altid have et stort ord at skulle have sagt. Fordelen ligger i, at vi nu er med i alle forhandlingerne, og at alle lande skal rette sig efter de fælles regler - også de store lande. Det er en illusion, at Danmark får større selvstændighed ved at melde sig ud af EU - tværtimod. Vi er af økonomiske, kulturelle og geografiske årsager tæt forbundet med de øvrige lande i EU og afhængige af, hvad de beslutter.

Vi har indflydelse

Hvis et dansk forslag ikke vedtages i EU, hedder det straks: "Danmark tabte". Men sådan kan man ikke stille det op. Danmark er et lille land og kan ikke forvente, at alt, hvad vi foreslår, bliver gennemført. Man kan sammenligne det med CD's rolle i det danske Folketing. Vi forsøger hver dag at sætte vores præg på de beslutninger, der bliver taget. Vi må acceptere, at vi ikke kan få gennemført alle vores forslag. Sådan er demokratiets spilleregler - det gælder for alle partier, både små og store. Sådan er det også med hensyn til EU. Vi kan ikke forvente, at vi fem millioner danskere

kan få lov til at bestemme over de ca. trehundrededoghalvtreds millioner andre europæere. Men vi kan være med til at præge beslutningerne. Det viser sig faktisk, at de små lande gang på gang formår at få gennemført virkelig meget af deres politik.

Amsterdamtraktaten går videre

Med Maastrichttraktaten blev EU født. Amsterdamtraktaten var et nødvendigt skridt videre for mere åbenhed og demokrati, som netop Danmark har arbejdet meget for. En effektiv bekæmpelse af international kriminalitet, så blandt andet narkobander ikke kan få frit spil. En forstærket indsats for miljø- og mod forurening, der jo ikke stopper ved grænsen. En fælles europæisk indsats for lavere arbejdsløshed. En tydeligere udformning af nærhedsprincippet. Og endelig en traktatfæstelse af menneskerettighederne. CD er tilfreds med Amsterdamtraktaten, selv om vi godt kunne have ønsket at gå videre.

De fire forbehold

CD går ind for at hæve de fire danske forbehold til Maastrichttraktaten. Det er kun et flertal i Danmark, der kan ophæve dem gennem én eller flere folkeafstemninger.

- CD anbefaler, at Danmark indgår i det fælles valutamarbejde i ØMU'en. Den danske krone bliver alligevel fuldt tilpasset EURO'en for at sikre stabiliteten i Danmark, og så er det kun en fordel at sidde med ved bordet.
- CD anbefaler, at Danmark bliver medlem af Den Vesteuropæiske Forsvarsunion, WEU, hvor de beslutninger, der træffes, påvirker Danmark på samme måde, som NATO's afgørelser gør det. Det europæiske forsvar skal være Europas ansvar.
- Danske statsborgere skal også være EU-borgere. Det er en fordel for danskerne at få grundlæggende rettigheder i hele Europa, og det er ikke et spørgsmål om enten dansk eller europæisk borgerskab, men om både og.
- Og naturligvis skal Danmark med i et europæisk politisamarbejde, så vi får forbedret bekæmpelsen af den grænseoverskridende kriminalitet.

Demokrati og velstand - også i øst

EU skal nu udvides med flere af de Øst- og Centraleuropæiske lande. CD ønsker landene optaget i Unionens politiske samarbejde meget hurtigt. Det vil bekræfte over for de nye demokratier, at de er en del

af Fællesskabet. Til gengæld er det nødvendigt at give dem lange overgangsordninger i det økonomiske samarbejde. Gennemfører vi den økonomiske optagelse for hurtigt, kan det give uoverskuelige økonomiske og sociale problemer i landene. Men EU skal give de nye lande mulighed for at handle mere med os - også selvom det kan koste arbejdspladser hos os. Kun gennem investeringer og handel kan vi hjælpe landene ud af deres katastrofale økonomiske problemer, som også udgør en trussel mod sikkerheden i Europa.

Landene i Øst- og Centraleuropa skal have gang i deres økonomier, forbedre de sociale forhold og udvikle deres demokratier. Problemer med fanatisk nationalisme, der dukker frem sted efter sted, må ikke føre til nye konflikter eller krige. Derfor har de nye demokratier søgt om optagelse i EU, og derfor skal de med.

EU var med til at løse de grundlæggende problemer i Vest - det kan vi også i Øst. En udvidelse af EU er den bedste garanti for en fredelig fremtid, både her og i resten af Europa.

EU-samarbejdet i fremtiden

En kraftig udvidelse af EU op til 25-30 lande kræver nye regler for, hvordan beslutninger skal træffes.

Amsterdamtraktaten har forberedt EU til udvidelsen, men systemet bør ændres endnu mere. Fordelingen af stemmer mellem små og store lande skal ændres. Udvidelsen af EU med en række mindre lande, må ikke betyde, at de kan stemme lande ned, der har en større befolkning. Det er naturligvis uacceptabelt og kan føre til, at de store lande, der lettere kan klare sig uden EU, end vi kan, vil gå deres egne veje. Omvendt er det stadig vigtigt, at de mindre lande behandles fair i Fællesskabet. CD ønsker mulighed for flere flertalsafgørelser, hvor et flertal af lande på baggrund af indbyggertal kan træffe beslutninger.

Et styrket Europa-Parlament

Europa-Parlamentet er befolkningens direkte valgte repræsentanter i EU. CD ønsker, at Parlamentet bliver styrket. Vi ønsker, at det skal kunne stille forslag til love på samme måde som EU-Kommissionen. Parlamentet skal kunne kontrollere embedsmænd bedre end i dag. Parlamentet skal være borgernes garanti i Fællesskabet. CD ønsker at Europa-Parlamentet får større mulighed for at vedtage love, der vedrører fælles anliggender.

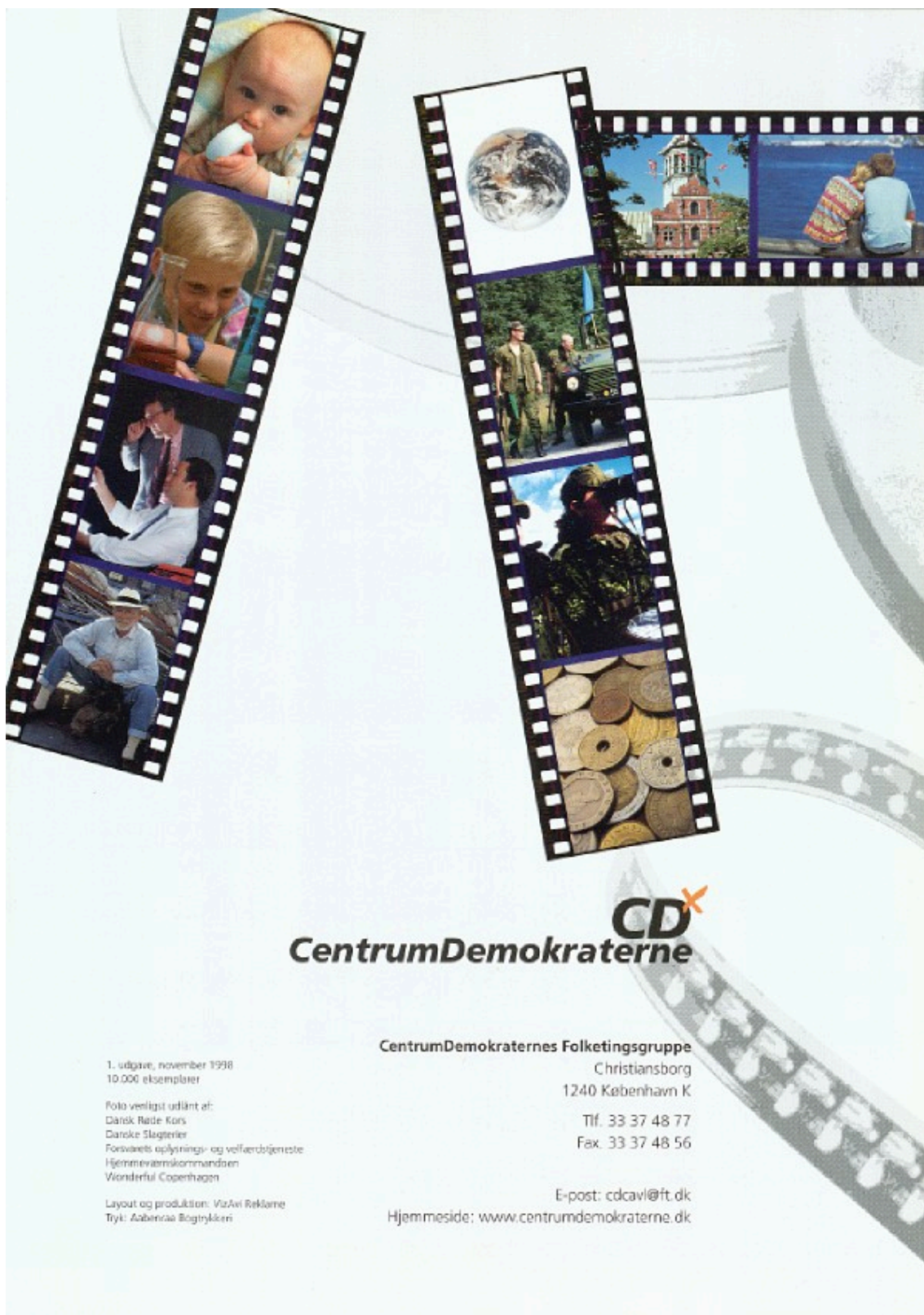
Nærhedsprincippet

Amsterdamtraktaten tog fat på at klargøre nærhedsprincippet, men CD vil gå endnu videre. Der skal udarbejdes lister over de opgaver, der klart hører til Unionens ansvar, og de opgaver, der klart hører under de enkelte landes ansvar. Naturligvis vil der være grænsetilfælde. Der må derfor kunne ændres på listerne. Men det er ikke meget anderledes end den diskussion, der hele tiden foregår mellem kommuner, amter og staten i vores eget land. De vejledende lister vil fordele ansvaret, og gøre det klart, hvem der træffer beslutningen.

EU er også menneskeværd og kultur

EU blev dannet for at skabe sikkerhed og stabilitet i Europa. Den opgave har Fællesskabet løst med succes. Men Fællesskabet drejer sig også om menneskerettigheder, frihed og demokrati. Vesteuropa er et område i verden, hvor disse tre grundsten præger samfundet. Europa har en forpligtelse til at hjælpe mennesker i andre dele af verden til at opnå de samme rettigheder. Kun gennem et stærkt Europa kan vi bekæmpe etniske udrensninger, tortur og diskrimination i andre dele af verden. Kun i fællesskab kan vi gennem handel, bistand og investeringer søge at forbedre de økonomiske og sociale forhold i andre dele af verden - og derved også forebygge, at millioner af fattige tvinges på flugt til Europa. Vi har derfor en forpligtelse til at stå sammen. Vi har en forpligtelse til at åbne Fællesskabet for andre europæiske folk. Vi har en forpligtelse til at bidrage til en bedre og mere fredelig verden. Det er også det, EU handler om.

CD^x
CentrumDemokraterne

1. udgave, november 1998
10.000 eksemplarer

Foto venligst udlånt af:
Dansk Røde Kors
Danske Slegterier
Forsvarets oplysnings- og velfærdstjeneste
Hjertemeritkommmanden
Wonderful Copenhagen

Layout og produktion: ViaAxi Reklame
Tryk: Aalborg Bogtrykkeri

CentrumDemokraternes Folketingsgruppe

Christiansborg
1240 København K

Tlf. 33 37 48 77
Fax. 33 37 48 56

E-post: cdcavl@ft.dk
Hjemmeside: www.centrumdemokraterne.dk

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk